

**BUDAPESTI GAZDASÁGI FŐISKOLA
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG**

**A kintlévőségek kezelése, elemzése az Uniriv Ipari és Kereskedelmi Kft. példáján
keresztül**

Belső konzulens: Simonné Romsics Erika

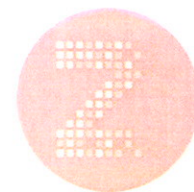
Külső konzulens: Miléder Judit

Horváth Veronika

Nappali BA

Pénzügy és Számvitel Szak

Számvitel Szakirány

NYILATKOZAT

a szakdolgozat digitális formátumának benyújtásáról

A hallgató neve: Horváth Veronika

Szak/szakirány: Pénzügy és számvitel szak, Számvitel szakirány

Neptun kód: XYI8GZ A szakdolgozat megvédésének dátuma (év): 2015.

A szakdolgozat pontos címe: A kintlévőségek kezelése, elemzése az Uniriv Ipari és Kereskedelmi Kft. példáján keresztül

Belső konzulens neve: Simonné Romsics Erika

Külső konzulens neve: Miléder Judit

Legalább 5 kulcsszó a dolgozat tartalmára vonatkozóan:

kintlévőségek, vevőkövetelések, árbevétel, értékesítés, partnerállomány, számla

Benyújtott szakdolgozatom **nem titkosított / titkosított.**

(Kérjük a megfelelőt aláhúzni! Titkosított dolgozat esetén kérjük a titkosítási kérelem egy eredeti példányát leadni: a kérelem digitális másolatának a szakdolgozat digitális formátumában szerepelnie kell.)

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy nem titkosított szakdolgozatomat a főiskola könyvtára az interneten a nyilvánosság számára közzétegye. *(Kérjük a megfelelőt aláhúzni!)* Hozzájárulásom - szerzői jogaim maradéktalan tiszteletben tartása mellett - egy nem kizárólagos, időtartamra nem korlátozott felhasználási engedély.

Felelősségem tudatában kijelentem, hogy szakdolgozatom digitális adatállománya mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak, tartalma megegyezik a nyomtatott formában benyújtott szakdolgozatommal.

Dátum: Zalaegerszeg, 2014. december 18.

hallgató aláírása

A digitális szakdolgozat könyvtári benyújtását és átvételét igazolom.

Dátum: 2014 DEC 18.

könyvtári munkatárs

Tartalom

1.	BEVEZETÉS	2
2.	KÖVETELÉSEKKEL KAPCSOLATOS ISMERETEK	3
2.1.	Követelések fogalma, csoportosítása	3
2.2.	Követelések bekerülési értéke.....	4
2.3.	Követelések kapcsolata a beszámolóval	6
2.3.1.	Követelések a mérlegben és szerepük az eredménykimutatásban.....	6
2.3.2.	Követelések és a kiegészítő melléklet	14
3.	AZ UNIRIV KFT. BEMUTATÁSA	15
3.1.	Uniriv Kft. a kezdetekben és napjainkban, a vállalkozás számviteli rendszere	15
3.1.1.	A vállalat története	15
3.1.2.	A társaság tevékenysége, termékei	17
3.1.3.	Partnerek	19
3.2.	A számviteli rendszer bemutatása	20
4.	VEVŐKÖVETELÉSEK SZÁMVITELI ELSZÁMOLÁSA	28
4.1.	A vevőállomány részletes bemutatása	28
4.1.1.	Külföldi és belföldi vevők	28
4.1.2.	Külföldi vevők értékesítési irányonként	30
4.1.2.1.	EU-s értékesítés szabályai	30
4.1.2.2.	3. országbeli értékesítés szabályai	31
4.2.	Az értékesítés folyamata	32
4.2.1.	Külső ajánlatkéréstől a termékminta küldéséig	32
4.2.2.	Megrendelés beérkezés és visszaigazolás – gyártás vagy beszerzés	33
4.2.3.	Számlázás és fuvarozás.....	34
4.3.	Vevőkövetelések értékelése év közben és év végén	35
5.	KINTLÉVŐSÉGEK ELEMZÉSE	37
6.	ÖSSZEGZÉS, JAVASLATOK	50
	IRODALOMJEGYZÉK	53
	ÁBRÁK ÉS TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE	55

1. BEVEZETÉS

1.1. Mindennapi életünk része a gazdasági körforgás, amelynek részesei vagyunk, akár a vállalatok akár a háztartások csoportjába tartozunk. Ebben a folyamatban más tényezők és szereplők is megjelennek, – fogyasztási cikkek piaca, tőkepiac, állam, árupiac, munkapiac, külföld – melyek folyamatosan kapcsolatban állnak, egymásnak jövedelmeket biztosítanak munkabér, adó, támogatás vagy megtakarítás formájában. A körforgásból kiemelkednek a vállalkozások, melyeknek kapcsolata meghatározó a többi szereplővel.

1.2. Minden gazdasági társaság életében is megtalálható az a rendszeres, visszatérő folyamat, amely megalapozza működését. Ennek első mozzanata a beszerzés, amelyet a gyártás és az értékesítés követ, majd zárásként az értékesítés ellenértéke folyik be. Véleményem szerint ez az utolsó lépés a legfontosabb, hiszen a vállalkozás ekkor jut hozzá azokhoz a forrásokhoz, amelyek biztosítják a későbbiekben, hogy ez a körforgás fennmaradjon.

1.3. Szakmai gyakorlatomat az Uniriv Kft-nél töltöttem, melynek gazdasági kapcsolatai a világ több részére is kiterjednek, így adódott az ötlet, hogy a társaság vevőköveteléseit vizsgáljam, valamint ennek előzményeként, gazdasági folyamataiba is betekintést mutassak. Számomra ez a téma azért érdekes, mert amit az évek során tanultam elméletben, most a gyakorlatban is láthattam, megtapasztalhattam. Módszertanát tekintve a dolgozatomat deduktív feldolgozás jellemzi, a leírt folyamatok, következtetések kvalitatív módszeren alapulnak. Munkám során szekunder adatokra támaszkodtam: a dolgozat első felében külső forrásokra (szakkönyvek, folyóiratok) a második felében belső forrásokra (beszámolók, szabályzatok, kivonatok).

2. KÖVETELÉSEKKEL KAPCSOLATOS ISMERETEK

2.1. Követelések fogalma, csoportosítása

2.1.1. „Követelések azok a különféle szállítási, vállalkozási, szolgáltatási és egyéb szerződésből jogszerűen eredő, pénzürtékben kifejezett fizetési igények, amelyek a vállalkozó által már teljesített, a másik fél által elfogadott, elismert termékértékesítéshez, kölcsönnyújtáshoz, előlegfizetéshez (beleértve az osztalékélelőleget is) kapcsolódnak, valamint a különféle egyéb követelések, ideértve a vásárolt követeléseket, a térítés nélkül és egyéb címen átvett követeléseket, a bíróság által jogerősen megítélt követeléseket is.” (2000. évi C. törvény a számvitelről, III. fejezet, 29. §(1))

1. számú ábra: A követelések csoportosítása

<p>1. Pénznem szerint</p> <ul style="list-style-type: none"> • forint • deviza 	<p>2. Tulajdonosi jelleg szerint</p> <ul style="list-style-type: none"> • kapcsolt • egyéb részesedési viszony • független 	<p>3. Lejárat szerint</p> <ul style="list-style-type: none"> • lejárt • le nem járt 	<p>4. Biztosság szerint</p> <ul style="list-style-type: none"> • elismert • bizonytalan • behajthatatlan
<p>5. Keletkezés szerint</p> <ul style="list-style-type: none"> • eredeti követelés • vásárolt követelés 	<p>6. Időtartam szerint</p> <ul style="list-style-type: none"> • tartós követelés • rövid távú követelés 	<p>7. Egyéb szempontok</p> <ul style="list-style-type: none"> • mérlegen kívüli/belső • elszámolási viszony szerint követelés/tartozás 	

Forrás: saját szerkesztés (SIMONNÉ Romsics Erika: Pénzügyi számvitel 1. 10. előadás: Követelések)

2.1.2. A követelések növekedésének és csökkenésének különböző esetei fordulhatnak elő.

2. számú ábra: A követelések állományváltozásai

Forrás: saját szerkesztés (KARDOS Barbara (és mások): Pénzügyi számvitel. 2009, p. 303.)

2.2. Követelések bekerülési értéke

2.2.1. A bekerülési érték megállapításának több módja van. Forint követelés esetén forintban határozzák meg a bekerülési értéket, melyet előzőleg szerződésben rögzítettek, az egyik fél teljesítette a másik elismerte. A követelés összegét néhány tétel csökkentheti:

- számlahelyesbítéssel utólag adott engedmény
- visszaküldések értéke

- kiegyenlítés
- váltó elfogadása
- elengedett összeg
- értékvesztés elszámolása
- behajthatatlan követelés leírt összege
- beszámítás

Devizás követelés esetén a választott devizaárfolyam segítségével számolják át forintra a követelés értékét, és így veszik nyilvántartásba. A követelés összegét csökkenti az év végi értékeléskor elszámolt árfolyamveszteség.¹

2.2.2. A vállalkozók devizaárfolyam esetén több lehetőség közül is választhatnak, melyek a következők:

- Választott hitelintézet devizavételi és devizaeladási árfolyam átlaga
- Magyar Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyama
- Áfa törvény előírása szerinti árfolyam
- Szabadpiaci árfolyam
- Deviza vételi árfolyam
- Deviza eladási árfolyam²

A választott árfolyamot a gazdálkodók számviteli politikájukban rögzítik. Külföldi pénzürtékre szóló követelések kiegyenlítéséhez különböző árfolyamok kapcsolódnak attól függően, hogy milyen gazdasági esemény történt:

- jóváírás deviza betétszámlán – napi választott árfolyamon
- jóváírás forintszámlán – vételi árfolyamon
- kiegyenlítés váltóval – napi választott árfolyamon
- előleg beszámítása – előleg könyv szerinti árfolyama
- kompenzálás – a beszámított tartozás könyv szerinti értéke

¹ SZTANÓ Imre (és mások): Tételvázlatok a mérlegképes könyvelők szóbeli vizsgáihoz – Számvitel-elemzés. Budapest: Perfekt, 2012. p. 122.

² RÓTH József: A devizás értékelés számvitele [fájl]. 2014.10.28. PDF fájl. Hozzáférés (URL): <http://budapest.mkvk.hu/letoltesek>

Ezeknél az ügyleteknél realizált árfolyam különbség keletkezik. Árfolyamnyereség esetén a kiegyenlítés kori árfolyam nagyobb, mint a könyv szerinti árfolyam, árfolyamvesztés esetén fordított helyzet áll fenn.

Év végén a devizás követeléseket értékelni kell.³

2.3. Követelések kapcsolata a beszámolóval

2.3.1. Követelések a mérlegben és szerepük az eredménykimutatásban

2.3.1.1. A követelések a mérlegben a következőképpen jelennek meg:

B. Forgóeszközök

II. Követelések (31-36. számlacsoport)

- 1. Követelések áruszállításból és szolgáltatásból (vevők) (311.):* a gazdálkodó már teljesítette, másik fél elismerte. Termékek értékesítéséhez, szolgáltatásnyújtáshoz kapcsolódik, nem tartozik a pénzkölcsönök közé.
- 2. Követelések kapcsolt vállalkozással szemben (32.):* ezek a követelések éven belül merülnek fel, a partner kapcsolt vállalkozás, pl. anya-, leányvállalat, közös vezetésű vagy társult vállalkozás.
- 3. Követelések egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben (33.):* szintén éven belül felmerülő követelések, amelyeknél a másik fél egyéb részesedési viszonyban áll a gazdálkodóval
- 4. Váltókövetelések (341.):* a váltó olyan visszavonhatatlan fizetési ígéret, amely csak későbbi időpontban, lejáratkor biztosít fizetést.
- 5. Egyéb követelések (35.):* ide soroljuk a munkavállalói tartozást, az állammal szembeni követeléseket, amelyek adótúlfizetésből, ill. igényelt, de még nem teljesített támogatásból adódnak és az egyéb éven belül esedékes követeléseket, tartósan adott kölcsön következő üzleti évben esedékes törlesztő részletét, vásárolt, térítés

³ SZTANÓ Imre (és mások): Tételvázlatok a mérlegképes könyvelők szóbeli vizsgáihoz – Számvitel-elemzés. Budapest: Perfekt, 2012. p. 122.

nélkül vagy egyéb jogcímen átvett követelést, peresített követelésből a bíróság által az üzleti év végéig jogerősen megítélt követelést.

6. *Követelések értékelési különbözete*
7. *Származékos ügyletek pozitív értékelési különbözete:* a gazdálkodónak lehetőségük van a pénzügyi instrumentumokat valós értéken értékelni. Ebben az esetben a könyv szerinti értéktől való eltérést ezen a mérlegsoron kell szerepeltetni.

Követelésekhez hasonló tételeket találunk más mérlegcsoportokban is: ...
*adott előlegek, Tartósan adott kölcsönök, Jegyzett, de még be nem fizetett tőke.*⁴

2.3.1.2. A követelések közös jellemzője tehát, hogy jogszerű szerződésen alapulnak, az egyik fél teljesítette, a másik fél elismerte és pénzben kifejezhető fizetési elvárást jelentenek. Előfordulhat azonban, hogy az ügyfél nem fogadja el a teljesítést, így a gazdálkodó sem mutathat ki a könyveiben követelést, vagyis a mérlegben nem szerepelhet el nem ismert követelés. Ehhez fontos tisztázni azt is, mikor tekintünk egy követelést elfogadottnak. Ez akkor valósul meg, ha a vevő nem vitatja a teljesítést, és ezzel kapcsolatban semmilyen kifogással (pl. minőségi, mennyiségi) nem él. Váltókövetelés elismertnek tekinthető, ha a törvényi szabályoknak megfelel. Ugyanez igaz a többi követelésfajára is.

2.3.1.3. Tartalmilag a követelések három csoportba sorolhatók: *vevőkövetelések, váltókövetelések és egyéb követelések.* A vevőkövetelések jellemzője, hogy a vállalkozó teljesítette, üzleti partnere elismerte, termékértékesítéshez, szolgáltatásnyújtáshoz kapcsolódik. Értékét az eladott termék, ill. szolgáltatás számla szerinti értéke és a felszámított általános forgalmi adó együttesen adja. A gazdálkodó könyveiben addig szerepel, amíg a pénzügyi teljesítés meg nem történik, váltó kibocsátásával vagy más módon ki nem egyenlítették, hitelezési veszteségként le nem írták. Ha külföldi vevőknek értékesít a vállalkozás, a követelés kiegyenlítésekor árfolyamkülönbözet keletkezhet, ha a teljesítéskori és a választott árfolyam különbözik.

⁴ SZTANÓ Imre (és mások): Tételvázlatok a mérlegképes könyvelők szóbeli vizsgáihoz – Számvitel-elemzés. Budapest: Perfekt, 2012. p. 120.

Az árfolyamnyereség realizált pénzügyi bevétel, az árfolyamveszteség pedig realizált pénzügyi ráfordítás lesz.⁵

2.3.1.4. A vevőknek engedményt is nyújthat a gazdálkodó. Erre lehetőség van rögtön az értékesítéskor – ezt a számlán jelölik – vagy utólag - helyesbítő számlával - adott termékhez, szolgáltatáshoz kapcsolódóan. Ha a kedvezmény nem tartozik valamely konkrét termékhez, *rabatról* beszélünk. Ezt egyéb ráfordításként számoljuk el a pénzeszközökkel szemben. Ha a vevő a fizetési határidő lejárta előtt egyenlíti ki a számláját, akkor az engedményt *skontónak* nevezzük, mely a pénzügyi műveletek ráfordításai között jelenik meg. Ez az összeg csökkenti a vevő tartozását.⁶

2.3.1.5. Előfordulhat azonban az is, hogy a vevő nem fizet időben. Ilyenkor a jogosult behajtási költségátalánnyal élhet, melynek lényege, hogy az ügyfél a jogosultnak köteles „*a követelése behajtásával kapcsolatos költségei fedezésére negyven eurónak a Magyar Nemzeti Bank késedelmi kamatfizetési kötelezettség kezdőnapján érvényes hivatalos deviza-középfolyama alapján meghatározott forintösszeget megfizetni.*” (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, XIII. fejezet, 6:155§(2))

2.3.1.6. A vevőkövetelés *behajthatatlanná* is válhat. Ennek több módja is lehetséges:

- az adós ellen folytatott végrehajtás során egyáltalán nincs fedezet, vagy a meglévő nem elég teljes mértékben a követelés kiegyenlítésére
- a követelést a hitelező csődeljárás, felszámolási eljárás vagy az önkormányzat adósságrendezési eljárás keretében egyezségi megállapodás szerint elengedte
- a felszámoló nyilatkozata szerint nincs fedezet a követelés rendezésére
- a felszámolási vagy adósságrendezési eljárás befejeztével a vagyonfelosztási javaslat alapján meghatározott eszköz értéke nem elégséges

⁵ SZTANÓ Imre: A számvitel alapjai. Budapest: Perfekt, 2006. p. 244-245.

⁶ SZAKÁCS Imre: Számvitel A-tól Z-ig. Budapest: Complex, 2009. p. 704.

- a követelés nem érvényesíthető, a különféle eljárások, végrehajtások költsége meghaladja a várhatóan befolyó követelés összegét, inkább veszteséget jelent a jogosultnak
- a kötelezett címe alapján nem található, a megkeresés nem járt sikerrel
- a követelés a bíróság előtt érvényét veszítette
- a hatályos jogszabályok értelmében elévültnek tekinthető

A behajthatatlan követelés körülményeit és nagyságát bizonyítani kell!⁷

Előfordulhat az is, hogy egy követelés azért válik behajthatatlanná, mert elévült. Ezt szintén egyéb ráfordításként kell elszámolni, és a társasági adó alapját ezzel az összeggel meg kell növelni. Ha a gazdálkodó a felszámolási eljárás megkezdését követően 180 napon belül nem jelzi a felszámoló felé, hogy követelése van az adóssal szemben, akkor ezt a későbbiekben bírósági úton sem tudja érvényesíteni. Ez is növeli a társasági adó alapját. A vállalkozó nem kap nyilatkozatot a felszámolótól a lehetséges megtérülésről. Hasonló helyzet áll fenn, ha csődeljárás van folyamatban az adós ellen, és a vállalkozás nem vett részt a csődegyezségben. Év végi értékeléskor értékvesztést kell elszámolni a követelésre. A kivezetés könyv szerinti értéken történik (ez már az értékesítéssel csökkentett érték). A számviteli törvény szerint a behajthatatlan követelés értékvesztését már nem lehet visszaírni (később sem). Ha mégis megtérül, akkor egyéb bevételként kell elszámolni.⁸

2.3.1.7. A követelésekre év végén *értékvesztést* kell elszámolni. Erre akkor kerül sor, ha a kiegyenlítés a mérlegkészítés időpontjáig nem történik meg, és feltételezhető, hogy a később befolyt összeg *tartósan és jelentősen* alacsonyabb, mint a könyvekben szereplő érték. Ez a gazdálkodónál *egyéb ráfordításként* jelentkezik. Az elszámolt értékvesztés abban az esetben csökkenthető, ha a követelés értéke várhatóan nagyobb lesz, mint a könyv szerinti érték, ez *egyéb bevétel* a vállalkozónak.⁹

⁷ KARDOS Barbara (és mások): Pénzügyi számvitel. Budapest: Perfekt, 2009. p. 327.

⁸ BOTKA Erika: Vevőkövetelések számvitele – I. rész. In: Számvitel, adó, könyvvizsgálat. 2013., 55. évf. 4. sz. p. 170-171.

⁹ KARDOS Barbara (és mások): Pénzügyi számvitel. Budapest: Perfekt, 2009. p. 324.

A számviteli törvény szerint értékvesztés elszámolásakor az adóst minősítjük, és nem a követeléseket. Egy adósnak csak egy minősítése van, nem számít, hogy az egyes tartozások milyen fizetési késedelemben vannak. Értékvesztés visszaírására is mérlegfordulónapkor van lehetőség abban az esetben, ha az adós minősítése javult az előző évhez képest. Ha a vállalkozásnál a követelésre – melyre korábban értékvesztést számolt el – nagyobb összeg folyik be, mint a könyv szerinti érték, akkor az egyéb bevételt jelent, de a számviteli törvény értelmében ez nem minősül értékvesztés visszaírásnak.¹⁰

Devizás követelésnél év végén először az értékvesztést kell elszámolni – devizában, könyv szerinti árfolyamon – majd ezután következik a fordulónapi értékelés. Fontos megemlíteni, hogy az értékvesztés főkönyvi számla is devizának minősül, ezért ezt is külön kell átértékelni.¹¹

2.3.1.8. A mérlegérték meghatározásában fontos szerepe van az analitikus nyilvántartásoknak is. A vevőkövetelések esetében az egyik legfontosabb dokumentum az értékesítés alapját képező számla, melynek tartalmát nem a számviteli törvény, hanem az Általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény. A számlán fel kell tüntetni:

- a számla számát
- a kibocsátó nevét, címét, adóigazgatási azonosító számát
- a vevő nevét, címét, adóigazgatási azonosító számát
- a teljesítés időpontját (amely nem biztos, hogy egybeesik a fizikai teljesítéssel, hanem az adófizetési kötelezettség napjára utal)
- a számlakibocsátás keltét
- a fizetési módot, határidőt
- a termék vagy szolgáltatás megnevezését, mennyiségi egységét, egységárát
- a pénzügyi képviselő azonosító adatait (ha van ilyen)

¹⁰ BOTKA Erika: Vevőkövetelések számvitele – I. rész. In: Számvitel, adó, könyvvizsgálat. 2013., 55. évf. 4. sz. p. 170-171.

¹¹ BOTKA Erika: Vevőkövetelések számvitele – II. rész. In: Számvitel, adó, könyvvizsgálat. 2013., 55. évf. 5. sz. p. 230.

- különös adózás tényét (szövegszerűen, pl. ha adómentességről van szó vagy Közösségen belüli értékesítésről, esetleg termékexportról)
- adó nélküli ellenértéket
- a felszámított általános forgalmi adót
- az összes áthárított adót
- a számla végösszegét
- ha az ügylet nem tartozik az áfa törvény hatálya alá, ennek szöveges indoklását is

2.3.1.9. A főkönyvi nyilvántartásokhoz szorosan kapcsolódnak az analitikus nyilvántartások, melyekből megállapítható az éppen folyó ügyletek menete, állapota is. Az analitikus nyilvántartás egyenlegének azonosnak kell lenni a főkönyvi könyveléssel. A gyakorlatban a vállalkozások körében elterjedt a részletesebb analitika melletti összevont főkönyvi könyvelés.¹² A nyilvántartás a vevők esetében tartalmazza:

- az adós azonosító adatait: név, székhely, elérhetőség, adóigazgatási szám, számlavezető bank megnevezése, bankszámlaszám
- a számlán lévő időpontokat: teljesítés ideje, számla kiállításának dátuma, az általános forgalmi adó alapja, kulcsa, összege, fizetési határidő
- a számla sorszámát
- a számla összegét
- a számla kiegyenlítésének dátumát, összegét, módját
- az adós tartozását, túlfizetés esetén a tartozás összegét, összes vevőre
- export esetén a devizakövetelés összegét, a deviza nemét, a forintra átszámítás esetén használt árfolyamot, a kiegyenlítés összegét devizában, a kiegyenlítéskori árfolyamot, az év végi értékeléskor keletkezett árfolyam különbözeteket
- az értékvesztéssel kapcsolatos adatokat: az elszámolás okát, összegét, és ha van, akkor a visszaírást is.¹³

További pontosításra ad lehetőséget, ha a gazdálkodó csoportosítja kintlévőségeit a fizetési késedelmek szerint. Ezek lehetnek 30-60-90-365 napos

¹² SZAKÁCS Imre: Számvitel A-tól Z-ig. Budapest: Complex, 2009. p. 704.

¹³ SZTANÓ Imre: A számvitel alapjai. Budapest: Perfekt, 2006. p. 251.

követelések. Ilyen esetekben a vállalkozó különböző eszközöket használhat a partner „figyelmeztetésére”: pl. egyeztető levél, fizetési felszólítás, személyes találkozó, a követelés átütemezése, per, behajtás.

A mérlegben szereplő vevőállományt leltárral is alá kell támasztani, amely adósonként és számlánként mutatja a tartozásokat.

A vevőanalitikából annak is megállapíthatónak kell lenni, hogy a követelés kapcsolt- vagy egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben áll-e fenn.¹⁴

2.3.1.10. A követelések másik csoportját a *váltókövetelések* adják. Az analitikus nyilvántartásnak a következő adatokat kell tartalmaznia:

- az adóst azonosító adatokat (név, cím)
- a váltó sorszámát, névértékét
- a váltóval kiváltott tartozás összegét
- a kiállítás napját, az esedékességet
- deviza-váltó esetén a követelés deviza összegét, nemét, a bekerülési érték meghatározásakor alkalmazott árfolyamot, a kiegyenlítés összegét devizában, annak árfolyamát, az év végi értékelés során keletkezett árfolyamkülönbözetet
- a helyet, ahol a váltót tárolják (bank, széf)
- értékvesztés okát, összegét, esetleges visszairást

2.3.1.11. Az egyéb követelések körébe több elem is tartozik – munkavállalókkal szembeni követelések, költségvetéssel szembeni követelések, rövid lejáratra adott pénzkölcsönök, különféle egyéb követelések – melyek analitikus nyilvántartása szintén fontos. A munkavállalókkal szembeni követelések fennállhatnak folyósított előleg, előírt tartozás vagy elszámolásra kiadott összeg miatt. A munkavállalóknak folyósított előleggel kapcsolatos analitikus nyilvántartások tartalmazzák a dolgozó azonosító adatait (név, anyja neve, születési helye, ideje, TAJ szám, adóazonosító szám), a folyósított előleg összegét, a kifizetés időpontját, jogcímét, az előleg levonásának, visszafizetésének összegét és dátumát. Ha a dolgozót leltárhiány, pénztárhiány, esetleg kártérítés miatt kötelezettség terheli a vállalat felé, hasonló nyilvántartás készül. Előfordulhat az is, hogy a munkavállaló kiküldetésre vesz fel

¹⁴ SZAKÁCS Imre: Számvitel A-tól Z-ig. Budapest: Complex, 2009. p. 704

pénzt. Ebben az esetben a nyilvántartásban szerepelnek a személyes adatok, a kiadott összeg, a kifizetés időpontja, az elszámolási kötelezettség határideje, dátuma, jogcíme (pl. úti előleg, üzemanyag vásárlás, kisebb beszerzésre adott előleg), az előlegből felhasznált összeg, a tényleges felhasználás jogcíme, a visszafizetett összeg. A költségvetési kiutalási igények és azok teljesítésénél az analitikus nyilvántartás tartalmazza az igénybevétel jogcímét, a kiutalási igény összegét, a teljesítés összegét és időpontját. Ha a vállalkozás rövid lejáratú kölcsönt nyújt, fontos egy olyan jegyzék, amely adósonként tartalmazza követelés összegét. A kimutatásban rögzítik:

- a kölcsönt felvevő adatait
- a kölcsön összegét
- folyósítás időpontját
- a törlesztés vagy visszafizetés esedékességét, annak tényleges idejét és összegét
- a szerződésben rögzített kamat mértékét és összegét, annak ténylegesen megfizetett mértékét, összegét és időpontját
- a behajtással kapcsolatos intézkedéseket
- a késedelmi kamatok mértékét, összegét
- a kölcsönhöz tartozó biztosítékokat, a kölcsön célját
- az elszámolt értékvesztést és visszairást
- devizakölcsön esetén a fordulónapi átértékelés hatását.¹⁵

2.3.1.12. A cél év végén tehát a követelések mérlegértékének meghatározása, amely a következő séma alapján történik:

$$\begin{aligned}
 &+ \text{Követelések bekerülési értéke} \\
 &+ \text{Utólag felszámított felárak} \\
 - & \text{Utólag adott engedmények} \\
 - & \text{Pénzügyi rendezés, beszámítás} \\
 - & \text{Behajthatatlan követelés} \\
 - & \text{Értékvesztés} \\
 &+ \text{Értékvesztések visszairása} \\
 &+/- \text{Év végi értékelésből adódó nem realizált árfolyam különbözet} \\
 \hline
 &= \text{MÉRLEGÉRTÉK}^{16}
 \end{aligned}$$

¹⁵ SZTANÓ Imre: A számvitel alapjai. Budapest: Perfekt, 2006. p. 252-254.

2.3.1.13. A követelések szoros kapcsolatban állnak az eredménykimutatással. Számos gazdasági esemény érinti az egyes eredménykategóriákat:

- a készletértékesítés és a szolgáltatás kiszámlázás az értékesítés nettó árbevételét növeli
- az egyéb bevételek és egyéb ráfordításokat érintő események: engedményezés, peresített és befolyt követelések, járó kártérítés, kötbér, költségvetéstől kapott támogatások, behajthatatlan követelés/befolyt összege, tárgyi eszközök, immateriális javak értékesítése, értékvesztés elszámolása, és visszaírása
- pénzügyi műveletek bevételei és pénzügyi műveletek ráfordításaihoz kapcsolódóan megjelennek: realizált/nem realizált árfolyam különbözetek, kapott/fizetett kamatok, közös tranzakciók eredményei, vásárolt követelések különbözetei, értékpapír értékesítés különbözetei
- rendkívüli bevételt, illetve rendkívüli ráfordítást jelentenek az alábbi gazdasági események: térítés nélkül átadott, elengedett követelések, átvett követelések¹⁷

2.3.2. Követelések és a kiegészítő melléklet

2.3.2.1. A kiegészítő mellékletben bemutatásra kerül a követelések eredeti bekerülési értéke, a lejárt, de értékvesztéssel nem terhelt követelés, az el nem ismert követelés, a zálogjoggal biztosított követelés.¹⁸ A vállalkozások az év közben történt állományváltozásokat, valamint az egyéb követeléseket itt részletesen is kifejthetik.

¹⁶ KARDOS Barbara (és mások): Pénzügyi számvitel. Budapest: Perfekt, 2009. p. 324.

¹⁷ SIMONNÉ Romsics Erika: Pénzügyi számvitel 1. 10. előadás: Követelések [fájl] 2012.04.09. PDF fájl.
Hozzáférés (URL):
ftp://foiskola1.pszfz.bgf.hu/Tanszerek/Szamvitel/romsics.erika/Publikus/nappalitagozat/Penzugy_samvitel1

¹⁸ BÖLKEI Brigitta (és mások): Mérlegképes továbbképzés 2011. Könyvviteli szolgáltatást végzők továbbképzésének oktatási anyaga 2011. Államháztartási szakterület. Budapest: Magyar Könyvvizsgálói Kamara Oktatási Központ Kft., 2011. p. 78.

3. AZ UNIRIV KFT. BEMUTATÁSA

3.1. Uniriv Kft. a kezdetekben és napjainkban, a vállalkozás számviteli rendszere

3.1.1. A vállalat története

3.1.1.1. A vállalkozás tevékenységét tekintve egyedinek számít, hiszen a DSU csoport tagjaként hazánk és Közép-Európa egyetlen szegecsgyára. A társaság olasz befektetőkkel együttműködve 1991-ben jött létre. Az olaszországi Defremm S. p. A. és SICOM S. r. L. társcégektől beszerzett know-how segítségével különböző méretű és típusú húzószegecsék gyártását és forgalmazását tervezték. A csepregi üzem kezdetben a feldolgozás folyamatában vett részt, a későbbiekben azonban termelő céggé alakult. Az évek során a tulajdonosi és tevékenységi kör is megváltozott.¹⁹

3.1.1.2. Az Uniriv Kft. felületkezelési igényeinek (horganyzás, festés) szolgálatára jött létre 1997-ben az Unigalv Kft., mely teljes egészében magyar tulajdonú társaság. 2006-ban a cég megvásárolta az Uniriv Kft olasz alapítók által birtokolt tulajdonrészét, így került az Uniriv Kft. teljes egészében magyar kezekbe. Az üzem tervezése, építése során nagy jelentőséget tulajdonítottak a környezetvédelmi elvárások és követelmények betartásának is. A korszerű gépek nemcsak egyenletes, kitűnő minőséget garantálnak, hanem a kibocsátott szennyvíz előírások szerinti összetételét is. 2006-ban jött létre a marosvásárhelyi székhelyű DSU Mures Kft., mellyel az Uniriv szerződéses kapcsolatban áll. Tevékenységi területe a fémek hidegfolyatással történő megmunkálására, húzó- és tömör szegecsék, fémtömecikkek gyártására és forgalmazására terjed ki. Az Uniriv Kft., az Unigalv Kft., a DSU Mures Kft., ill. a DSU Rappai tehát a DSU csoporthoz tartozik. Ez a márkanév egész Európában ismert. Célja, hogy minőségi termékeket gyártson az autóipar, építőipar és az összeszerelő ipar számára.²⁰

3.1.1.3. A magas színvonalú gyártás érdekében az évek során több gépi beruházás is megvalósult az Uniriv Kft-nél. 2010-ben optikai válogató berendezés üzembe helyezésére került sor, melyhez támogatást az Új Magyarország Fejlesztési

¹⁹ Uniriv Kft. Katalógusa, 2013.

²⁰ Uniriv Kft. (ed.): Unigalv. In: http://uniriv.hu/index_hu.php?menu=2&u=2 Letöltve: 2014. október 29.

Terv keretében kapott a társaság. A gép bonyolult alakzatú alkatrészek vizsgálatára, teljes körű mérésére is alkalmas, mivel három különböző pozícióban elhelyezett kamera vizsgálja az előtte elhaladó alkatrészeket.²¹ 2011-ben is Uniós támogatás segítségével sikerült bővíteni a gépparkot egy hidegsajtolási technológiával működő, kézi és automatikus üzemmódban egyaránt használható sajtológéppel, melynek maximális kapacitása 310 db/perc. A gyártási selejtek minimalizálásának érdekében beszerzésre került egy ellenőrző berendezés is, mely alkalmas húzószegecsek és különböző speciális szegecsek vizsgálatára.²²

3.1.1.4. A vállalkozás történetének eddigi legnagyobb beruházása 2013-ban zárult le. Az Új Széchenyi Terv keretében a „Nyugat-Dunántúli Operatív Program Ipartelepítés” című pályázati kiíráson a Kft. 192.361.305 forint összegű uniós forrású, vissza nem térítendő támogatást nyert. Eredményeképpen Csepreg külterületén közel 3 hektár ingatlanon üzemépület, (mely magába foglal üzem- és raktárterületet), irodák és szociális egységek kerültek kialakításra. A teljes költségvetés 497 millió forint volt. A beruházás célja, hogy tovább növelje a cég piaci részesedését és versenyképességét a nyugat-európai riválisokkal szemben. További szempont a termelékenység 25%-os növelése, mely remélhetőleg az árbevétel emelkedésében is megmutatkozik. A helybeliek számára kedvező abból a szempontból, hogy a fejlesztés következtében új munkahelyek is létrejöttek. Pozitívumként említhető még, hogy a cég a korábbi tanévhez hasonlóan szakképzőhelyként részt vesz a „Szerszámkészítő” képzésben a csepregi Nádasdy Tamás Szakközépiskolával együttműködve.²³ A vállalkozás jelenleg 101 fő alkalmazottat, és 69 fő tanulót foglalkoztat.

²¹ Uniriv Kft. (ed.): Optikai válogató berendezés, mint minőségfejlesztés. In: http://uniriv.hu/index_hu.php?menu=7&aid=21 Letöltve: 2014. október 29.

²² Uniriv Kft. (ed.): Uniriv Kft. technológiai fejlesztése eszközbeszerzés segítségével. In: http://uniriv.hu/index_hu.php?menu=7&aid=15 Letöltve: 2014. október 29.

²³ Uniriv Kft. (ed.): Ipartelepítés az Uniriv Kft.-nél. In: http://uniriv.hu/index_hu.php Letöltve: 2014. október 29.

3. számú ábra: A vállalkozás új telephelye

Forrás: Uniriv Kft. adatbázisa

3.1.2. A társaság tevékenysége, termékei

3.1.2.1. A vállalkozás Tevékenységek Egységes Ágazati Osztályozási Rendszere besorolás alapján a következőkkel foglalkozik:

2562 – Fémmegmunkálás

2594 – Kötőelem, csavar gyártása

4674 – Fémáru nagykereskedelem

Az Uniriv Kft. fő profilja fémtömegcikkek, ezen belül húzószegecsek gyártása. A társaság által előállított és forgalmazott termékek száma jelentős: szegecsek, autóiipari alkatrészek, szegecsanyák, szegecshúzó, szegecsanya húzó, akkumulátoros gépek. Egy - egy cikken belül is több változat figyelhető meg, pl.: a szegecseken belül az alapanyagának megfelelően (alumínium, acél, réz), vagy a méret alapján (nagyfejű, extra nagyfejű, félgömbfejű). A vállalkozás a kínált termékeknek csak egy részét állítja elő (szegecsek), más eszközöket speciális jellegükből adódóan a határon túlról szerzi be (pl.: szegecsanya, szerszámok), majd továbbértékesíti.

3.1.2.2. A vállalkozás saját termelésű készleteiről év közben nem vezet folyamatos nyilvántartást, csak mennyiségit. A termékeket rendelésre gyártja, és év végén leltároz. A készletek forgási sebessége meglehetősen gyors, vásárolt készleteit az utolsó beszerzési áron tartja nyilván. A cég félkész termékei a hüvely és behúzószár, készterméke a szegecs. A hüvelygyártás sajtológéppel, a behúzószár gyártása szegverő géppel történik, melyek a későbbiekben összeszerelő gépen válnak késztermékké.

4. számú ábra: A vállalkozás termékei

Forrás: Uniriv Kft. adatbázisa

3.1.2.3. A vállalaton belül a termékek egyedi kóddal rendelkeznek, amely a tulajdonságokra vezethető vissza. Pl.: ASTX 3210F

- A: Hüvely alapanyag, ebben az esetben alumínium
- S: Behúzószár alapanyag, ami itt acélt jelent
- T: fejforma, itt félgömbfejű
- X: Speciális átfogás – Maxi Grip
- 32: Hüvely átmérője
- 10: Hüvely hossz
- F: Speciális jellemző, vagyis festett

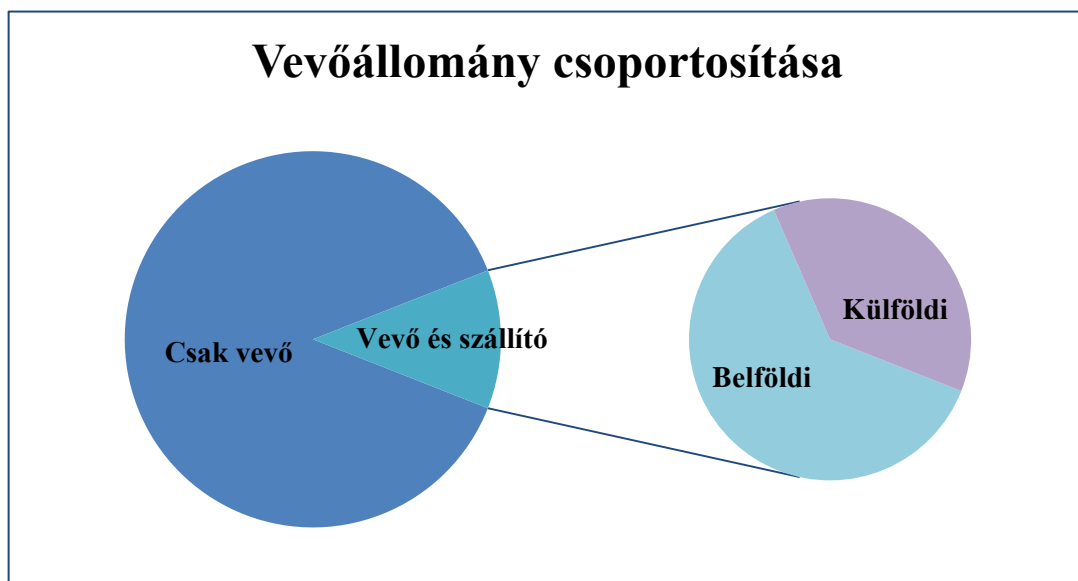
3.1.3. Partnerek

3.1.3.1. A vállalat egyedi tevékenységéből adódóan széles partnerkörrel rendelkezik mind külföldön, mind belföldön. Fő vevői és beszállítói közé tartozó országok pl.: Németország, Csehország, Belgium, Olaszország, Lengyelország, Litvánia, Ausztria, Szlovénia, Horvátország, Szlovákia, Szerbia, Románia, Mexikó, Kína. A társaság kezdetektől kapcsolatban áll olasz (Defremm S. p. A.) és német (Gebr. Titgemeyer) partnerekkel.²⁴

3.1.3.2. Az Uniriv Kft. célja, hogy minőségi termékeivel, szolgáltatásaival elnyerje vevői bizalmát, megelégedettségét. Főbb partnerei közé tartozik a LuK Savaria Kft, U-Shin Europe, Roto Elezett Certa Kft. és a nemzetközi BOS-csoport.²⁵

3.1.3.3. A vállalkozásnál ezek a partnerek gyakran szállítók és vevők is. Megoszlásukat a következő ábra szemlélteti:

5. számú ábra: A vevőállomány csoportosítása az Uniriv Kft-nél

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. adatai felhasználva)

A vállalkozásnak 2014-ben 134 vevője volt. A belföldi vevők 99-en voltak, ebből 10 olyan partner, aki a vállalkozás szállítója is egyben. A külföldi vevők száma 35, közülük 6 szállító is egyben. A fizetési forgalom könnyebb bonyolítása végett

²⁴ Uniriv Kft. (ed.): Partnereink. In: http://uniriv.hu/index_hu.php?menu=4 Letöltve: 2014. október 30.

²⁵ Uniriv Kft. (ed.): Autóipar. In: http://uniriv.hu/index_hu.php?menu=5 Letöltve: 2014. október 30.

kompenzációt alkalmaznak, így csökkenthetőek a „felesleges” kiegyenlítések egymás között. Ez egy lehetőség, amely a kölcsönös megállapodáson alapszik. A felek hivatalos dokumentumban rögzítik a feltételeket, melyet aláírással és bélyegzővel hitelesítenek. Lényege, hogy ha bizonyos számú követelés, ill. kötelezettség esedékessé válik, akkor a pénzügyi rendezés felváltva történik. Az Uniriv Kft-nél erről egy formanyomtatvány is készül, amely tartalmazza a felek adatait, elérhetőségeit, iktatószámot, a vállalkozások aktuális számláit részletezve és összesítve, és a különbözetet. Ha a kiegyenlítés megtörténik, a bankérintővel együtt ez a dokumentum is lefűzésre kerül. A többi szállítói tartozás kiegyenlítése oly módon történik, hogy hét elején az esedékes tartozásokat együtt utalják át.

3.2. A számviteli rendszer bemutatása

3.2.1. Az Uniriv Kft. éves beszámoló készítésére kötelezett. A mérleg és az összköltség eljárással készülő eredménykimutatása is „A” típusú. Az üzleti év megegyezik a naptári évvel, a fordulónap december 31. A vállalkozás könyvvizsgálatra kötelezett, melyet az éves nettó árbevétel és a foglalkoztatottak száma alapján is megvizsgáltam:

1. számú táblázat: A könyvvizsgálati kötelezettség feltételei 2012-2013

Könyvvizsgálati kötelezettség feltételei		
Vizsgált adatok / Év	2012	2013
Értékesítés nettó árbevétele	1243 millió Ft	1246 millió Ft
Foglalkoztatottak száma	79 fő	82 fő

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. éves beszámolóit felhasználva)

Éves nettó árbevétel a két üzleti év átlagában:

1245 millió Ft > 300 millió Ft

Foglalkoztatottak száma a két üzleti év átlagában:

81 fő > 50 fő²⁶

A vállalkozás bemutatásánál szó esett arról, hogy az Uniriv Kft. teljes egészében magyar tulajdonú vállalkozás. 66,75%-ban az Unigalv Kft. részesedik a

²⁶ 2000. évi C. törvény a számvitelről, X. fejezet, 155. § (3)

törzstőkéből, melynek értelmében anyavállalatnak minősül.²⁷ A társaság nem kötelezett összevont (konszolidált) éves beszámoló készítésére, mert a számviteli törvényben megjelölt határértékeket nem éri el.

3.2.3. A főkönyvi nyilvántartás a vállalat sajátosságaihoz igazodik, vagyis olyan számlatükörrel rendelkezik, amely tevékenységi körének megfelel. Ennek értelmében a Befektetett eszközök között az alábbi számlacsoportok szerepelnek: 11. Immateriális javak, 12. Tárgyi eszközök, 13. Befektetett pénzügyi eszközök. A Beruházások a 125. számlán szerepelnek. A többi számlaosztályon belül is hasonló bontás mutatkozik. A követelések között az adott előlegek a számlatükörben dolgozókra lebontva található meg. A főkönyv a könyvelő programon keresztül is elérhető, több évre visszamenőleg is, mely esetben a „Főkönyv” megnevezés után az adott év következik.

3.2.4. Az Uniriv Kft. kézpénzforgalmának bonyolítására házipénztárt működtet, melynek működési rendjét a pénzkezelési szabályzat határozza meg. Ezen belül szabályozza a pénzmozgások, a pénz és értékkezelés bizonylati rendjét, a vezetendő nyilvántartások rendszerét, figyelembe véve a hatályos jogszabályok előírásait. A szabályzat összeállításánál tekintettel kell lenni azokra a törekvésekre, hogy a gazdálkodó szervezet minimálisra csökkentse a készpénzes kifizetéseket. A házipénztár kialakításánál, és ezt követően a működtetése során biztosítani kell a pénz és egyéb értékek védelmét. A számviteli törvény értelmében minden gazdasági eseményről (amely az eszközök és források állományában változást okoz) bizonylatot kell kiállítani, megőrizni, ill. ezeket a könyvviteli nyilvántartásokban rögzíteni kell.

A házipénztár működtetése során a pénztárost, pénzkezelőt teljes anyagi felelősség terheli az általa kezelt pénz tekintetében. A pénztárosnak a bizonylatokon a kifizetés és pénzátvétel tényét aláírásával kell igazolnia. A házipénztár kialakításánál figyelembe kell venni a vagyonvédelmi szempontokat. A pénzszállítás szabályait a vállalkozás tevékenysége, gépjárművel való ellátottsága, földrajzi elhelyezkedése is meghatározza. A készpénz felvételével, szállításával megbízott személy felelős az átvett

²⁷ UNIRIV KFT. (ed.): Kiegészítő melléklet, 2013. (PDF) In: <http://e-beszamolo.kim.gov.hu/kereses-Display.aspx?b=88PNzlfVD%2fmZvvpFLFNU9w%3d%3d&o=mrS%2bRYB4JZOOnby714GAZQ%3d%3d&so=1> Letöltve: 2014. november 2.

készpénzért mindaddig, amíg a pénzt a házipénztárba át nem adja. A házipénztár pénzszükségletét a vállalkozás az elszámolási betétszámláról, ill. a házipénztárba befolyó bevételekből biztosíthatja. A társaság a bankszámlája terhére kiállított készpénzfelvételi utalvánnyal készpénzt vehet fel a számlavezető hitelintézet pénztáránál, melyet a pénztáros állít ki. Ez az utalvány nem javítható, a rontott példányt meg kell őrizni, és helyette újat kell kiállítani. A készpénzfelvételi utalványt a pénzügyintézetnél bejelentett módon kell aláírni.

A pénztári forgalom minden tételéről bizonylat készül. Ezek bevételek és kiadások lehetnek, melyek bizonylatai szintén nem javíthatók. Hiba esetén a rontott példányt meg kell őrizni. Az időszak végén (hónap végén) számítógépes program segítségével pénztárjelentés készül, amely tartalmazza a befizetések és kifizetések hivatkozási számát a pénztárbizonylat alapján, a gazdasági esemény rövid, de pontos meghatározó szöveges leírását, a befizetett és a kifizetett összeget. A pénztáros a pénztárzárlat során megállapítja címletenkénti részletezésben a pénztárban lévő készpénzállományt, egyezteti a megállapított egyenleget és a tényleges készpénzállományt. Az esetleges eltéréstől jegyzőkönyvet állítanak ki. A többlet bevételezésre kerül, a hiányt a pénztáros köteles megtéríteni.

Az Uniriv Kft-nél a házipénztárban lévő pénzt csak meghatározott célokra lehet elszámolásra kiadni. Ezek lehetnek beszerzés (pl. anyagok a termelésbe, kiküldetési költség: T 5597. Kiküldetési költségek – K 3811. Pénztár), kisebb kiadások (pl. bélyeg, postai nyomtatványok, reprezentáció), üzemanyag vásárlás. Az elszámolásra kiadott összeg nem haladhatja meg a cél eléréséhez indokoltan szükséges mértéket. A gazdasági társaság házipénztárában általában 500.000 – 700.000 Ft áll rendelkezésre, a maximális összeget a pénzügykezelési szabályzat jelenleg 18.246 ezer Ft-ban határozza meg (előző évi árbevétel 2%-a). Az ezt meghaladó készpénzmennyiséget legkésőbb a következő munkanapon a társaság bankszámlájára be kell fizetni. Ha feltöltés szükséges, a bank felé a készpénzfelvételt jelezni kell – címletigénnyel együtt – és az összeg a szabályzatban előírtak szerint felvehető. A készpénzfelvételi utalvány szigorú számadású bizonylat, sorszámmal ellátott, és a számlavezető banknál igényelhető. A kitöltést követően több dolgozónak is alá kell írni, és a banknál bejelentett személynek van aláírási joga. A készpénzfelvételt követően a gazdasági vezető átadja az összeget a pénztárosnak. A befizetésről bevételi pénztárbizonylat

készül, majd ez alapján történik meg a könyvelés. A kasszát elzárt, nem látható helyen őrzik.

A pénzforgalom kiadási folyamata a vállalkozásnál a következőképpen zajlik. Az ott dolgozó személy meghatározott célra (beszerzés, kisebb kiadások) előleget vesz fel a pénztárból, amit egy füzetben is vezetnek. Aláírásával igazolja, hogy elvitte a pénzt, majd a vásárlásról készpénzes számlát kér. Ezt a pénztárosnak átadja, melynek alapján kiállításra kerül egy kiadási pénztárbizonylat, és elszámolják az összeget. Előfordulhat az is, hogy egy „idegen” (futár, postás) érkezik a céghez, és a számla alapján szintén kap egy kiadási pénztárbizonylatot, amit aláír és megkapja a szükséges összeget. Minden tételt elkönyvelnek a pénztárban, a készpénzes számlák a pénztárból is teljesítésre kerülnek, viszont vannak olyan tételek, amelyekről nem készül számla, csak bizonylat, például, ha egy dolgozó felmond, és a bérét a pénztárból fizetik ki (T 471. Jövedelem elszámolási számla – K 3811. Pénztár). Ez vegyes tételként kerül könyvelésre közvetlenül a pénztárból.

A házipénztárnak nemcsak a számlavezető banktól felvett készpénz jelent bevételt. A társaságnál készpénzes értékesítés is történik. Ilyen eset akkor állhat fenn, ha egy új vevő jelentkezik, aki kis mennyiségben szeretne vásárolni az adott termékből. A megvásárolandó tételről számlát állítanak ki, ezt bevételi pénztárbizonylat igazolja. A vevő a számlát kiegyenlíti, aláírja a bizonylatot és átveheti a terméket.

A vállalkozás több külföldi partnerrel is rendelkezik, így előfordulhat külföldi kiküldetés is, pl.: céglátogatás, egyéb költségek. Ezen kiadások fedezetére a társaság valutapénztárt működtet, melyben euro, cseh korona, román lej, lengyel zloty és orosz rubel is található. Az elszámolás az összegyűjtött számlák vagy pénztárbizonylat alapján történik. Erről a kiküldetésben résztvevő feljegyzést készít, amely tartalmazza az utazás idejét, módját, célját, résztvevőket és az elszámolást. A kiadási pénztárbizonylat alapján az összeg kifizetésre kerül, mely az év végi pénztárjelentésben is megjelenik (mivel nem gyakori a külföldi kiküldetés, csak év végén készül erről pénztárjelentés). A könyvelés forintban történik a teljesítés napján érvényes MNB középárfolyamon. Ha a kiküldetés több napos, akkor a kiküldetés utolsó napján érvényes MNB árfolyammal számolnak. Valuta kifizetés esetén nem gépi, hanem kézzel írt kiadási, ill. bevételi pénztárbizonylat készül, ami szintén a szigorú számadású nyomtatványok közé kerül felvezetésre.

Ha egy hónap véget ér, a következő hónap elején – az összes ügylet lezárása után – történik a pénztár zárása. Előfordul azonban, hogy a számlák nem kerek összegre végződnek. A forint házipénztárban 2008. március 1-től nem tárolhatóak 1 és 2 forintos érmék. Az 1 és 2 forintos érmék kivonása következtében a kerekítési szabályt az alábbiak szerint kell alkalmazni:

- ha az összeg 1, 2, 6 és 7 forintra végződik – lefelé kell kerekíteni
- ha az összeg 3, 4, 8 és 9 forintra végződik – felfelé kell kerekíteni

A bizonylatokon csak kerek összegek szerepelhetnek, ezért a kerekítési különbözetet a pénztáros egy füzetben vezeti. A különbözet hónap végén pénzügyi bevételként vagy pénzügyi ráfordításként könyvelik. A zárás lényege, hogy a pénztárbizonylatoknak egyeznie kell a számlák és a kerekítés összegével, valamint a bizonylatoknak is a tényleges összeggel. Az időszaki pénztárjelentést a pénztároson kívül egy másik személy, és a gazdasági vezető is ellenőrzi, átnézi.

3.2.5. A társaság két banknál vezet számlát: az Erste Bank Zrt-nél és a Budapest Bank Zrt-nél. A fizetési forgalom döntő többsége bankszámlán keresztül történik. A vállalkozás mindkét pénzügyintézetnél rendelkezik forint és euró számlával is. A számlaforgalomról minden nap kivonat érkezik postai úton, de elektronikus rendszeren keresztül is elérhető. A bankkivonatokat minden nap könyvelésre kerülnek. Forintos fizetés esetén a könyvelési programból visszakereshető az adott vevő/szállító számlája, ill. a jóváírás/terhelés összege. Eurós fizetés esetén is visszakereshető a forint összeg, majd a teljesítés napján érvényes MNB árfolyam segítségével számolható ki a terhelés/jóváírás összege forintban. A számla szerinti, és a fizetett összeg különbségét pénzügyi bevételként (T. 312. Külföldi követelések forintban/T. 4422. Külföldi szállítók – K. 975. Pénzügyi műveletek egyéb bevételei, árfolyam nyereség) vagy ráfordításként (T. 875. Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai, árfolyam veszteség – K. 312. Külföldi követelések forintban/K. 4422. Külföldi szállítók) könyvelik el. A bank a különböző szolgáltatásokért jutalékot számít fel, ami bankköltséggé kerül elszámolásra (T. 532. Pénzügyi befektetési szolg. díjak – K. 384. Elszámolási betétszámla).

3.2.6. Tárgyi eszköz a vállalkozáshoz vásárlás útján kerül. A gazdasági esemény bizonylata a számla vagy részszámla, melyen szereplő adatok, információk alapján besorolásra kerül az eszköz (kis értékű vagy normál értékű). A kis értékű tárgyi

eszközöket a 128-as számlán tartják nyilván, értékhatár 100 ezer forint, melyeket költségként azonnal elszámolnak. A használat során a későbbiekben tehát 0 értéken szerepel. Ha normál értékű tárgyi eszközt vásárolnak, a 125-ös számlán tartják nyilván.

A szállító számla kiegyenlítését követően (ha a bankéritesítés is megérkezik), az eszközről aktiválási jegyzőkönyv készül, mely tartalmazza:

- befektetett eszköz megnevezését
- beruházás helyszínét, célját
- aktiválás időpontját
- befektetett eszköz típusát
- leltári számát
- aktiválás jellegét
- befektetett eszköz bruttó értékét
- várható elhasználódási időt
- maradványértéket a számviteli törvény és a társasági adótörvény szerint
- befektetett eszköz értékcsökkenési kulcsát a számviteli törvény és a társasági adótörvény szerint
- az eszköz főkönyvi számát
- üzembe helyezésért felelős személy aláírását, gazdasági vezető aláírását, keltezését

A jegyzőkönyv alapján az adatokat a számítógépes nyilvántartásban is rögzítik, a jegyzőkönyv pedig a vásárlást és teljesítést igazoló bizonylatokkal együtt lefűzik.

Az üzembe helyezést követően a tárgyi eszközök valamely csoportja bővül. (Tartozik oldalon a csoport megfelelő számlája, követel oldalon a 125. Beruházások számla.) A terv szerinti értékcsökkenés elszámolásánál a hasznos élettartam végén várható maradványértékkel csökkentett bruttó érték a kiindulási pont. Az elszámolandó értékcsökkenést az eszköz várható használata, ebből adódó élettartama, fizikai elhasználódása és a vállalkozási tevékenységre jellemző körülmények figyelembe vételével tervezik meg, és az üzembe helyezéstől a kivezetés napjáig alkalmazzák. Az értékcsökkenés elszámolása havonta, csoportonként összesítve történik. Így például a műszaki berendezések értékcsökkenésének elszámolása: T 5715. Műszaki gépek,

berendezések amortizációja – K 1229. Műszaki gépek, berendezések, járművek terv szerinti értékcsökkenése.

A kiegészítő mellékletben a mérleg adatokhoz kapcsolódó kiegészítések között szerepel a tárgyi eszközök állományának alakulása. Ez részletesen tartalmazza a bruttó és nettó érték (nyitó érték, növekedés, csökkenés, átsorolás, csökkenés, záró érték), valamint az értékcsökkenés alakulását (nyitó érték, terven felüli, terv szerinti értékcsökkenés, kivezetés, visszairás, záró érték, összes elszámolt értékcsökkenést, egy összegű leírást). A melléklet tartalmazza azt is, hogy év végén mely eszközök és milyen értékben szerepelnek a befejezetlen beruházások számlán, pl.: szegecsfúró automata, rezgő adagolók, targonca, elektromos kemence. A vállalkozás környezetvédelmi célokat szolgáló eszközöket nem tart nyilván.

A hasznos élettartam végén, vagy káresemény következtében az eszköz kivezetésre kerül a könyvekből. Kis értékű eszköz esetén selejtezési jegyzőkönyvet, nagy értékű eszköznél ezen felül kivezetési jegyzőkönyvet is felvesznek, melyben az eszköz bruttó és nettó értéke szerepel, ez képezi a számítógépes nyilvántartás alapját.

3.2.7. Új dolgozó felvétele esetén az első lépés a munkaügyi nyilvántartásba vétel. Ehhez szükség van a dolgozó személyes adataira, az okmányok, bizonyítványok fénymásolatára, mely lefűzésre kerül. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal felé történő bejelentéshez szükséges kitölteni egy nyomtatványt (a munkaszerződés megkötését követően, de még a munkába lépés előtt), amely tartalmazza a munkáltató és a munkavállaló adatait, a biztosítási jogviszony kezdetét, a munkakört, a heti munkaórák számát, illetve a későbbiekben bármilyen változás áll fenn (pl. munkaviszony megszűnik), az is ezen keresztül lesz rögzítve.

Ez az igazolás nyomtatásra kerül két példányban az ellenőrzés végett. Az előző foglalkoztatótól szükség van munkáltatói igazolásra és adatlapra annak megállapításához, hogy a leendő dolgozót terheli-e valamilyen levonás, amit a bérből teljesíteni kell. Ezekon felül jövedelemigazolás is fontos, amely alapján megállapíthatóak a rendszeres és nem rendszeres jövedelmek, melynek jelentősége akkor van, ha a munkavállaló betegszabadság vagy táppénz igénylésére szorul. Az új dolgozó törzsadatai között szerepelnek a szabadságra vonatkozó adatok, a

munkaviszony kezdete, a tevékenység besorolása FEOR alapján, kereset, munkaidő, beosztás, az alkalmazás minősége és egyéb adatok (nyugdíjas-e, kap-e valamilyen kedvezményt).

Az autóval munkába járók nyilatkozatot tesznek. Ez a dokumentum tartalmazza, hogy a munkavállaló honnan jár be, és ez mekkora távolságot jelent. Erre akkor van szükség, ha nincs olyan tömegközlekedési lehetőség, menetrend, ami a munkarendhez igazodik. Ha a munkáltató engedélyezi a költségtérítést, a dolgozó hó végén hozzájárulást kap a közlekedési kiadások fedezésére. A dolgozók a cafeteria elemekről is nyilatkoznak, melynek lényege, hogy egy éves keretösszeget oszthatnak be aszerint, hogy mely lehetőségeket szeretnék igénybe venni. Az Uniriv Kft-nél az alábbi tételek állnak rendelkezésre: sportesemény, védőoltás, menetjegy, Erzsébet-utalvány, iskolakezdési támogatás, önkéntes nyugdíjpénztári és önkéntes egészségpénztári tagdíj hozzájárulás, SZÉP-kártya elemei (a kártya három zsebe: szabadidő, vendéglátás, szálláshely), lakáscélú támogatás, dolgozó iskolarendszerű képzési költségeinek átvállalása. Aki nem kíván cafeteria-juttatást igénybe venni, ennek összegét pénzben kapja meg.

A nyilatkozatok segítségével kitöltésre kerülnek olyan adatlapok, melyek a bérszámfejtéshez szükségesek, ill. adatszolgáltatás esetén is rendelkezésre állnak. Ez a nyilvántartás folyamatosan frissítve van, és naprakész információkat tartalmaz az egyes területekhez összességében és elemenként is (pl. cafeteria-táblázatok, bérelemek adatai). Ezután a cég megkötí a munkaszerződést a munkavállalóval. A munkaköri leírást a dolgozó írásban megkapja, melyet sorszámozva, dolgozónként nyilvántartanak. Ez tartalmazza a feladatokat, hatásköröket, kötelezettségeket, közvetlen feletttest. Ezen felül tájékoztatót is rendelkezésre bocsátanak, amely magába foglalja a munkába lépés napját, az irányadó munkarendet, a munkabér elemeit, a szabadságot.

A havi bérszámfejtés alapját a különböző munkahelyekről (műszaki iroda dolgozói, sajtólók, csomagolók, stb.) összegyűjtött jelenléti ívek képezik. Ennek alapján összeszámolhatók a ledolgozott napok, szabadságok, betegszabadságok, táppénzes napok és fizetett ünnepek. Az összesítést követően ezek az adatok, valamint a jogcímek (pl.: cafeteria-elemek, utazási költségtérítés, műszakpótlék) rögzítésre kerülnek személyenként, és végül a program számolja ki a nettó bért és a különböző levonásokat.

Ez a folyamat hosszadalmas, és nagy figyelmet igényel, ezért a munkaügyi vezető ellenőrzi a hibás vagy kimaradt adatokat, pl. start kártyás munkavállaló, szocho kedvezményrel rendelkező dolgozó adatait.

A bérszámfejtés végeredménye a bérjegyzék (elszámolási lap), melyet a dolgozó átvesz és egy példány lefűzésre is kerül. Tartalma: a munkáltató azonosító adatai, a hónap, munkavállaló adatai, ledolgozott napok, szabadság, betegszabadság, táppénz, maradványszabadság, számfejtett bér, cafeteria, dolgozótól levont elemek, nettó bér, vállalkozást terhei a dolgozó után. A munkaügyi vezető havonta adatszolgáltatást is köteles az adóhivatal felé teljesíteni.

4. VEVŐKÖVETELÉSEK SZÁMVITELI ELSZÁMOLÁSA

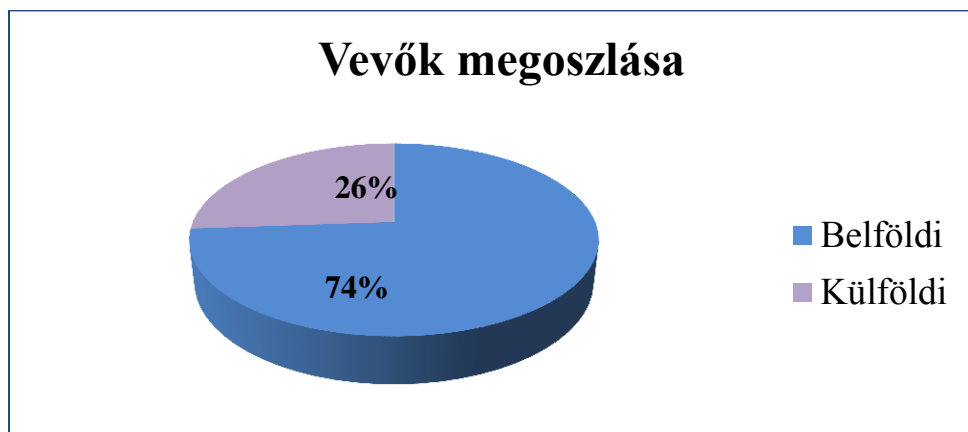
4.1. A vevőállomány részletes bemutatása

4.1.1. Külföldi és belföldi vevők

4.1.1.1. Az Uniriv Kft. esetében a vevőállományon belül külön egységet képeznek az autóiparral kapcsolatos vevők. Mint már a korábbi fejezetben szó volt róla, a cég kapcsolatai a világ több részére is kiterjednek Oroszországtól kezdve Kínáig, Mexikóig.

4.1.1.2. Az alábbi ábrával a külföldi és belföldi vevők megoszlását mutatom be. Az ábra 2014. év adatai alapján készült.

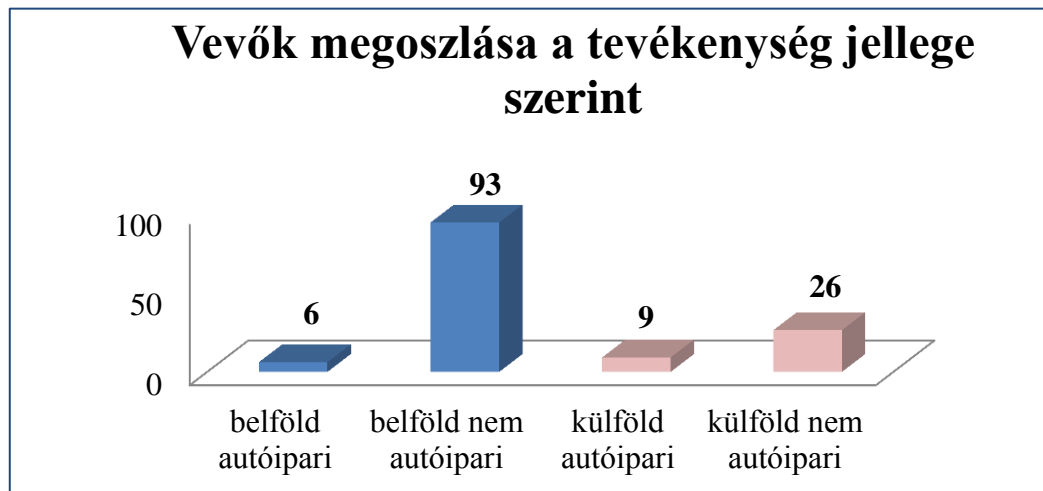
6. számú ábra: Vevők megoszlása az Uniriv Kft-nél

Forrás: saját szerkesztés (Uniriv Kft. adatbázisát felhasználva)

7. számú ábra: Vevők megoszlása az Uniriv Kft.-nél a tevékenység jellege szerint

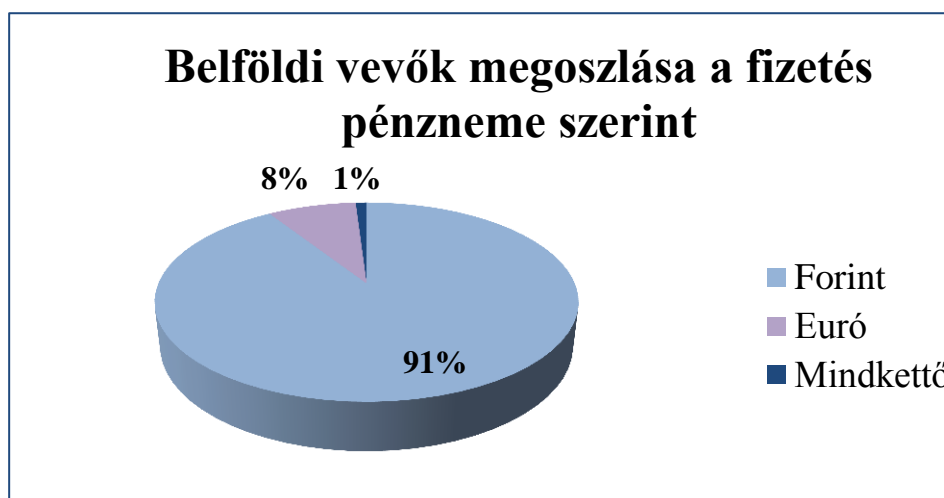

Forrás: saját szerkesztés (Uniriv Kft. adatbázisát felhasználva)

A vállalkozásnak összesen 134 vevője volt 2014-ben, ebből 99 a belföldi és 35 a külföldi partner. Az autóiipari vásárolók száma mindkét esetben alacsonyabb: belföldön 6, külföldön 9.

4.1.1.3. A belföldi vevők között is előfordul, hogy a követelésüket nem forintban, hanem euróban egyenlítik ki. Megoszlásukat a következő diagram szemlélteti, szintén a 2014. év adatai alapján.

8. számú ábra: Belföldi vevők megoszlása az Uniriv Kft.-nél a fizetés pénzneme szerint

Forrás: saját szerkesztés (Uniriv Kft. adatbázisát felhasználva)

4.1.2. Külföldi vevők értékesítési irányonként

4.1.2.1. EU-s értékesítés szabályai

4.1.2.1.1. A Közösségen belüli értékesítés legfontosabb feltétele, hogy a vállalkozás rendelkezzen közösségi adószámmal. A Közösségen belüli termékértékesítés az Áfa-törvény 89.§-ában meghatározott követelmények fennállása esetén adómentes. Az adómentességnek azonban feltételei vannak, melyek közül a legfontosabbak:

- a felek rendelkezzenek közösségi adószámmal
- a termék szállítása belföldről más tagállamba történjen
- a kiszállítás igazolásaként hitelt érdemlő okiratok szükségesek

Az Uniriv Kft-nél ez az igazolás a CMR (Cargo Movement Requirement - Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Egyezmény).²⁸ A dokumentum arra szolgál, hogy szabályozza a teherautóval történő szállítást abban az esetben, ha a termék felrakásának és leszállításának helye nem ugyanabban az országban van. Feltétel, hogy legalább az egyik állam CMR-tag legyen (függetlenül a felek állandó lakhelyétől és állampolgárságától). Ez az egyezmény az Unió egész területén és néhány más államban is érvényes.

Ha a CMR nem nyújt elegendő útmutatást, kiegészítésként használható az adott ország jogi szabályozása is. Szállítási károk esetén a felelősség kérdésében is ez a dokumentum nyújt szabályozást. Használata csak közúti járművek rakodására vonatkozik. Adatai a következők: feladó, címzett, csatolt dokumentumok, az áru fajtája, mennyisége, a jármű rendszáma, fuvarozó. A dokumentum kitöltve érvényes. A szállításhoz szükséges még a fuvarlevél és a számla is.²⁹

²⁸ Rovidites.hu: Mit jelent az, hogy cmr? [online]. Letöltve: 2014. november 20. In: <http://www.rovidites.hu/?talalat=cmr&pagenum=0>

²⁹ Timocom.hu: Transzportlexikon [online]. Letöltve: 2014. november 20. In: <http://www.timocom.hu/?lexicon=1001291716466877%7Ccmr%7Ctranszportlexikon>

4.1.2.2. 3. országbeli értékesítés szabályai

4.1.2.2.1. Az Uniriv Kft.-nél a fuvarozással kapcsolatos kérdésekben az INCOTERMS klauzula ad választ, amely szabályozza a költségviselést, kockázatviselést, adatszolgáltatást és az okmányok beszerzését is. A vállalkozásnál a klauzulák három fajtáját használják:

- EXW – Exworks – Üzemből: az eladó a terméket saját telephelyén, gyárában bocsátja rendelkezésre. Ebben az esetben minden költséget a vevő áll (fuvarozás, okmányok beszerzése), a kockázat is őt terheli. Az eladó a vevő kérésére és költségére felrakhatja az árut. Megnevezésében utalni kell a helyiségre, vagyis az értékesítő raktárára, pl.: EXW Koppenhága.
- FCA – Free Carrier – Költségmentesen a fuvarozónak: az eladó saját költségén átadja a terméket a fuvarozónak. A szállításról a vevő gondoskodik, viselve a költségeket és biztosítást. Ha vámkezelés történik, azt is az eladó végzi, majd az erről szóló dokumentumokat átadja a vevőnek, így „szállnak” át a költségek is.
- CPT – Carriage Paid to – fuvarozás fizetve...ig: jellemzője, hogy a költség és a kárveszély nem ugyanabban az időpontban száll át a vevőre. A kockázat addig terheli az eladót, amíg az árut nem adja át az első fuvarosnak. A költségek a megjelölt rendeltetési helyig terhelik az eladót. A teljesítéssel kapcsolatos dokumentációt az eladó szerzi be, és átadja a vevőnek.³⁰

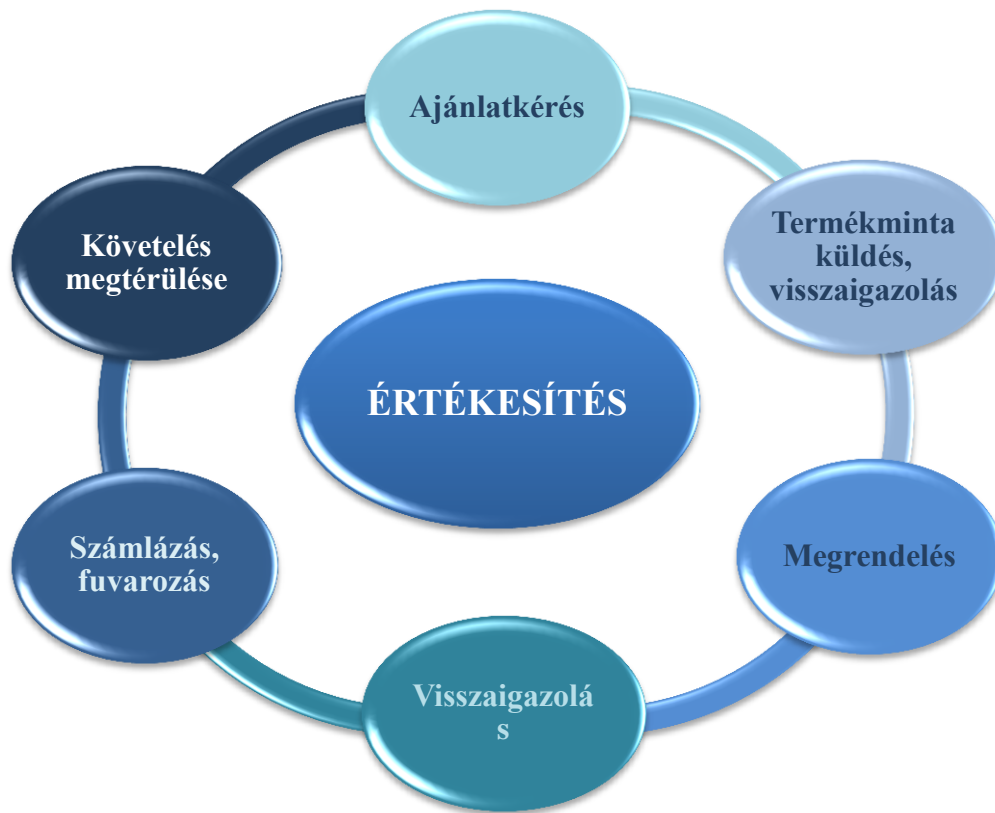
A vámeljárás kezdeményezése a fuvarparitás függvényében történik. Ha az Uniriv Kft. szervezi a fuvart, akkor ez az ő feladata. A szállításhoz szükséges okmányok a CMR, a fuvarlevél és a számla, melyeket az illetékes vámhivatal is megkap e-mailben, majd nyomtatott formában is. További példányok szükségesek a beléptetéshez, illetve a vevőnek. A kiléptetést igazoló bizonylatot a vámhivatal elküldi az exportőrnek. Ha a termék eléri a célországot, a beléptetés költségeit a fuvaros azonnal kifizeti, és a fuvarköltségre terheli, vagy a vevő fizeti meg.

³⁰ Direkt-kurier.hu: Incoterms 2000 [online]. Letöltve: 2014. november 20. In: <http://www.direkt-kurier.hu/incoterms.html>

4.2. Az értékesítés folyamata

9. számú ábra: Az értékesítés folyamata az Uniriv Kft-nél

Forrás: saját szerkesztés (Uniriv Kft. adatbázisát felhasználva)

4.2.1. Külső ajánlatkéréstől a termékminta küldéséig

4.2.1.1. Az értékesítési folyamat első mozzanata új vevők esetében az ajánlatkérés, amely történhet e-mailben, faxon, postai úton. A beérkezést követően ezt rögtön iktatják és kap egy iktatószámot. Előfordulhat az is, hogy a leendő partner olyan termékre kér ajánlatot, amely nem szerepel a katalógusban. Ilyen esetben ő határozza meg a kívánt paramétereket, esetleg rajzot is küld. Ezt a kereskedelmi menedzser megvizsgálja, és ha legyártható, akkor kalkulálnak egy árat és szállítási határidőt, majd visszaigazolják az ajánlatot. Ha a partner kéri, mintát is készítenek a termékről, de ennek költségeit a cég áthárítja. Ezt postai úton vagy futárral juttatják el a vevőhöz. A visszaigazolásokat is iktatják és megőrzik.

4.2.1.2. Ha olyan terméket vásárolna a vevő, ami a katalógusban is megtalálható, akkor a visszaigazolás folyamata lerövidül. Korlátozó tényező lehet azonban, hogy a termék még nincs szállítható állapotban, összeszerelésre vár, ekkor

hosszabb határidővel kalkulálnak. Új partner esetén nagykereskedelmi árral számolnak. A vállalkozás régi partnerei egyedi árakat kapnak. A vállalkozás ebben az esetben is visszaigazolást küld, amely tartalmazza a szóban forgó termék paramétereit, árát, esetenként termékmintát is. A vállalkozás az ajánlatok érvényességére nem szab meg határidőt.

4.2.2. Megrendelés beérkezés és visszaigazolás – gyártás vagy beszerzés

4.2.2.1. Ha a vevő a későbbiekben vásárolni szeretne, írásbeli megrendelést küld a vállalkozásnak. Mint minden dokumentum, első lépésként ez is iktatásra kerül. Ezt követően a tételt a vevő törzsadataiba felviszik, az árral együtt. A megrendeléseket ezer darabban rögzítik, a szállítás határidejét hetekre bontják le. Ha a termék raktáron van, a raktáros visszaigazolást küld. Amennyiben gyártás szükséges, a termelés irányítója határozza meg a megrendelés teljesítésnek határidejét. A könyvelési program kiegészítéseként raktárnyilvántartást is vezetnek, mely heti ütemrendben lebontva tartalmazza a megrendeléseket és azok hiányzó elemeit.

A rendelések vevőnként és azon belül tételenként is visszakereshetők, melyek alapján egy szállítmány akkor tekinthető késznek, ha mindent visszaigazoltak, így a program segítségével mindig rendelkezésre állnak az aktuális rendelési, a kiment rendelési és a raktáron lévő mennyiségi adatok is. Ha elkészül a megrendelt termék, a raktáros elkészíti a szállítólevelet.

4.2.2.2. A vállalkozás új alapanyag vagy áru vásárlása előtt ajánlatot kér a szállítótól, melynek választól, feltételeitől függően kerül sor üzletkötésre. Az Uniriv Kft-nél ezek a kapcsolatok már több évre nyúlnak vissza. A beszerzés mennyiségét és idejét a vevői igények határozzák meg. A rendelés beérkezésekor a partner elvárásaihoz igazodóan (főleg a mennyiség) a termelés vezetője állapítja meg, hogy a szükséges termékből van-e raktáron, vagy ha további gyártás szükséges, ahhoz mennyi alapanyag kell. Ha a vevői igény kielégíthető, a rendelést visszaigazolják, ha még további előállítás szükséges, akkor a rendelés beérkezésétől a gyártás végéig tartó időszakot is figyelembe veszik.

Amennyiben a termék import útján szerezhető be, a külföldi szállító visszaigazolása a mérvadó. Ha Közösségen kívüli behozatallal kell számolni, akkor a vám vonzatok is meghatározók. Mindezek a folyamatok pontos dokumentációra kerülnek.

A készletek beszerzése az Uniriv Kft-nél több országból történik. Az alapanyagok döntő többsége Ausztriából, Németországból és Olaszországból származik. A továbbértékesítés céljából szerzett készleteket (szegecs húzók, szegecsanyák) speciális jellegükből adódóan Németországból, Belgiumból és Olaszországból vásárolják. A cég sajátos szerszámait pedig cseh partnerektől szerzi be.

4.2.3. Számlázás és fuvarozás

4.2.3.1. Miután a rendelés szállításra kész, a fuvar megszervezése következik a partner igényeinek megfelelően. Saját fuvarszöveggel történik a szállítás a helyi térségben lévő két legnagyobb belföldi vevőhöz. A felek között létrejött megállapodás értelmében a szállítás megszervezése és költsége az eladót (Uniriv Kft-t) terheli. Kis tételek szállítása csomagfeladás útján történik futárszolgálattal, de a cég gyorspostai szállítókkal is kapcsolatban áll, ha a vevő az átlagosnál gyorsabban szeretne árut kapni.

Ezekben az esetekben a szállítási költség leszámlázásra kerül a vevő felé. Az export és import szállítások – ajánlatkérés után – fuvaroztató cégek segítségével történik. Általában a helyi (Vas megye) vállalkozások kerülnek előtérbe, azonban az ár is meghatározó szerepet játszik. Az egyedi vevő specifikációk tekintetében kerül sor a szállítási költségek viselésére, ill. megosztására. A felek megállapodásának kérdése, hogy a szállítási költséget a vevő, az eladó, esetlegesen megosztva viselik. A cég a fuvarmegbízásokat elektronikus formában küldi el, a költségek nyilvántartása számítógépen történik. Ez a későbbi számlaegyeztetéshez szükséges. (Tartalmazza a cég nevét, megbízás sorszámát, időpontot, a cél települést, a szállítmány súlyát, valamint elméleti költségét a cég árlistája alapján.)

A szállítás napjára könyvelő program segítségével három példányban, ár nélkül készítik el a fuvarlevelet. Egyet a fuvar végző személy, egyet a vevő kap, a harmadik pedig lefűzésre kerül. Ez tartalmazza a termék megnevezését, súlyát, a megrendelés számát, raklap számát. Megjegyzésként feltüntetik az összes raklap számát, nettó és bruttó súlyt

(raklappal együtt). A szállítólevél partnertől függően több nyelven (pl.: magyar, angol, német, olasz) is kiállítható.

4.2.3.2. A fuvar elindítását követően készül a számla (a fuvarlevélhez hasonlóan több nyelven is), külföldi partner esetén az adott napi árfolyammal. Ehhez szükséges a partner adatainak ellenőrzése (termékarak helyesek-e, minden termékhez tartozik-e ár). Külföldi partner esetén a számlát euróban és forintban is nyomtatják, és utóbbi alapján könyvelik le a gazdasági eseményt. A számla hasonló adatokat tartalmaz, mint a fuvarlevél, itt megjelenik az ár is. A megjegyzés rovatban hitelesítésként írja alá a kereskedelmi ügyintéző és a gazdasági vezető, valamint itt szerepel a fuvarparitás (ha az áru külföldre megy, a szállítási és biztosítási költségek megoszlanak), külföldi vevő esetén kiegészítve a származás igazolása, és a termékértékesítésre vonatkozó adatok (adómentesség).

Közösségen kívüli értékesítéskor vámeljárási megbízás is szükséges. A számlát a partnerek postai úton is megkapják, a belföldiek ajánlott levélként. Külföldre a vállalkozás csak egy partnernek küldi ajánlott levélként a számlát, a többiekhez sima postai küldeményként jut el a bizonylat. A számla kiállítását követően a teljesített rendeléseket lezárják. A szállítóktól beérkező és vevőknek elküldött számlák lejáratil sorrendben lefűzésre kerülnek, és ha a későbbiekben nem merül fel bármiféle kifogás, elfogadottnak tekinthetők.

A vevő azonban minőségi kifogással is élhet. Az Uniriv Kft-nél ezekben az ügyekben a minőségügyi vezető jár el. A hibák a termékeknél különbözőek lehetnek, a leggyakrabbak: sorjás a szeg, lepattog a festék, túlhúz a szeg. A vevővel való egyeztetés után a terméket cserélik, vagy a reklamált mennyiséget jóváírják, és újra szállítják.

4.3. Vevőkövetelések értékelése év közben és év végén

4.3.1. A vevőkövetelések az elszámolási betétszámlára folynak be. A vállalkozás partnereinek 2% fizetési engedményt nyújt (skonto), ha a tartozást 8 napon belül kiegyenlítik. Ez csak azokra a vevőkre vonatkozik, akikkel külön megállapodás született. Erről utólag készítenek számlát. Van olyan vevő is, aki rögtön 3% engedményt kap a számlázott árból (a partner az egyik legnagyobb vevő, a kapcsolat már több évre nyúlik vissza).

Ha a követelés devizás, a fizetéskor érvényes MNB középárfolyamon számolják ki a fizetett összeget. Ha ez eltér a követelés eredeti értékétől, árfolyamkülönbség keletkezik. Ha a számla összege nagyobb, mint amennyi követelés befolyt, árfolyamveszteség lesz, ha többet fizettek, mint az eredeti érték, akkor pedig árfolyamnyereség. Az árfolyamveszteség pénzügyi ráfordításként, az árfolyamnyereség pénzügyi bevételként könyvelendő. Év végén a vevők mérlegértékének a meghatározása a cél. Első lépés a vevőállomány leltározása.

4.3.2. Ha a partnernek 10 napot meghaladó tartozása van, fizetési felszólítást küldenek, amely tartalmazza, hogy a vállalkozás nyilvántartásai szerint mely számlák nincsenek még kiegyenlítve (számla száma, teljesítés ideje, fizetési határidő, végösszeg, tartozás). Késedelmes fizetés esetén a cég évi 6% késedelmi kamatot számít fel. Egyszer előfordult olyan eset is, hogy a vevő többszöri felszólítás esetén sem fizetett. Ekkor felszámolási eljárásra került sor a partner ellen. A végrehajtó cég több részletben ugyan, de behajtotta a fennálló tartozást, sőt, az eljárás során keletkezett díjakat is megfizette a felszámolt céggel.

4.3.3. A nyilvántartások egyeztetése végett egyenlegközlő levelet is küldhet partnereinek a vállalkozás, illetve ilyen levelek postai úton is érkeznek. A dokumentum tartalmazza a számlaszámokat, a teljesítés idejét, esedékességet, végösszeget és tartozást, összesítve is adott időpontra vonatkozóan. Ezt a levelet aláírva és lepecsételve kell visszaküldeni a partnernek. Amennyiben eltérést tapasztalnak, ennek okát is részletezni kell. Ha meghatározott időn belül nem érkezik válasz, az egyenleget elfogadottnak tekintik.

4.3.4. Év végén a vevők mérlegértékének a meghatározása a cél. Első lépés a vevőállomány leltározása, melynek eszköze az egyenlegközlő levél. Az eljárás folyamata a fentiekben leírtak szerint történik. Ez követően egy listát nyomtatnak, amelyben a lejárt, illetve a még fennálló követelések szerepelnek. A forintos követelések értéke nem változik.

Devizás követelés esetén mindent át kell értékelni december 31-én. A számolás könnyítéseként egy olyan táblázat készül, amely tartalmazza a cég nevét, a számlák számát, a követelés összegét a teljesítés napján érvényes árfolyammal, illetve a december 31-ei MNB középárfolyammal. Az árfolyamok eltérése miatt különbség

keletkezik, amely lehet veszteség vagy nyereség jellegű. Az összevont árfolyam különbözet vegyes tételként kerül könyvelésre, illetve az „egyedi” különbözetek is az adott vevő számlán szerepelnek, így a két nyilvántartásnak egyeznie kell. A vállalkozás a vevőkövetelések után nem számol el értékvesztést.

4.3.5. A vállalkozásnál a partnerek el vannak osztva a dolgozók között, tehát meg van határozva, hogy ki, melyik vevővel foglalkozik. Munkájukat megkönnyíti a kölcsönös együttműködés, hiszen már több éve ugyanaz a jól működő csapat dolgozik a cég sikeréért. A szakmai gyakorlat ideje alatt betekintést nyerhettem az értékestés minden szakaszába. A dolgozók segítőkészségének és türelmének köszönhetően néhány feladatot egyedül is el tudtam végezni a felsoroltak közül. A rendszer, amelyben mindez működik, pontos és precíz, ez megkönnyíti a hatékony munkavégzést.

5. KINTLÉVŐSÉGEK ELEMZÉSE

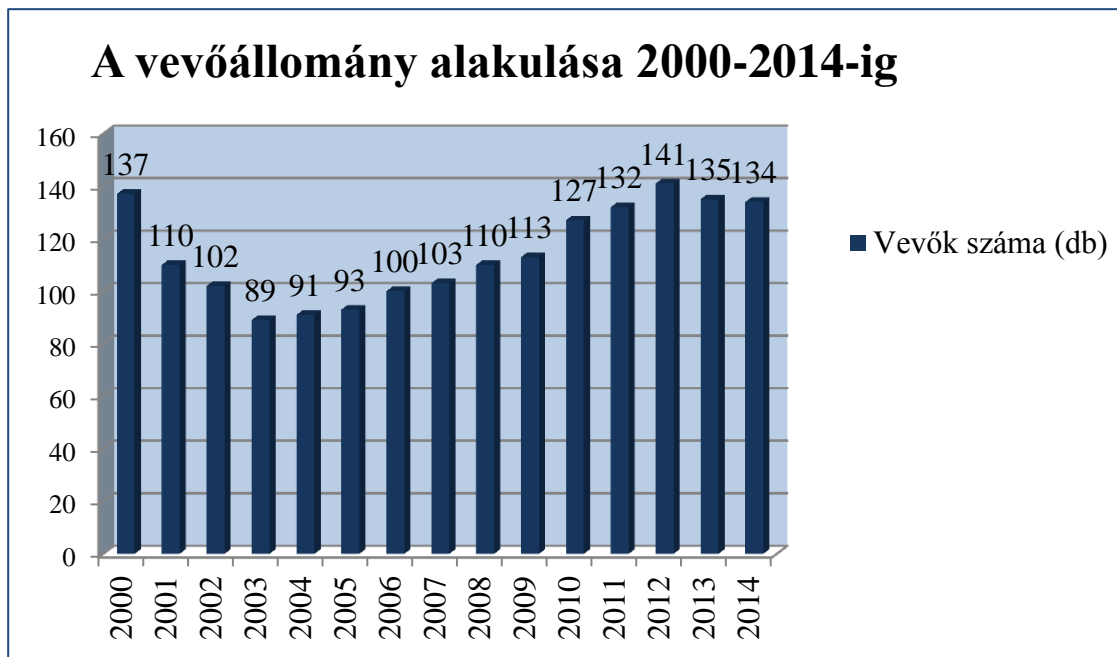
5.1. A vevőállomány kialakulása, vizsgálata

5.1.1. A cég 1991-ben jött létre. A kezdeti időszakban az olasz partnerekkel – Deffremm S. p. A. – kötött *konzignációs* megállapodás értelmében csak a feldolgozás folyamatában vett részt, vagyis az alapanyagot az olasz cég hozta, az Uniriv Kft. elkészítette a terméket, és az értékesítésről is a Deffremm S. p. A. gondoskodott. A hazai vállalat csak néhány belföldi vevőt szolgált ki. A későbbikben – 1994. után – már külföldi vevők is megjelentek, akik még ma is a cég vevőállományához tartoznak.

A következőkben a vevőállomány alakulását vizsgáltam 2000. és 2014. között. Az elmúlt 15 évben a vevőállományban jelentős változások következtek be. A kezdeti magas partnerszám csökkenésnek indult. A fluktuációnak több oka is lehet: a vevőigények változása, új partnerek, meglévő partnerek cserélődése. A vállalat egyik partnercége a 2000-es évek elején új tulajdonosok kezébe került, és az Uniriv Kft. kisebb vevőnek kiszolgálását ő vette át. Ez is lehet a csökkenés egyik kiváltó oka.

10. számú ábra: Az Uniriv Kft. vevőállományának alakulása 2000-2014 között

Forrás: saját szerkesztés (Uniriv Kft. adatait felhasználva)

Egy vállalkozásban fontos szerepe van a szállítóknak is, hiszen a működéshez ugyanúgy kellenek, mint a vevők. Finanszírozásuk a cégek számára rövid lejáratú kötelezettséget jelent, tehát mindig rendelkezni kell a szükséges forrásokkal, hogy időben teljesítsék tartozásaikat. Fontos azt is megvizsgálni, hogy a vevők és szállítók aránya adott társaságon belül megfelelő-e. Ezt szemlélteti a következő táblázat, amely 2010. és 2013 közötti időszakra vonatkozik.

2. számú táblázat: Vevők és szállítók aránya 2010-2013. között

Mutató számítása	Évek			
	2010	2011	2012	2013
<i>Vevőállomány aránya a szállítóállományhoz = Vevők/Szállítók</i>	4,01	1,99	3,07	5,87

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. adatait felhasználva)

A mutató értéke akkor kedvező, ha 1-nél nagyobb. Ez teljesül minden évben. A vevők állománya a vizsgált időszakokban messze meghaladja a szállítókét, ez kedvező abból a szempontból, hogy a vevőkövetelésekből befolyt pénzből a cég finanszírozni tudja a szállítókkal szemben felmerült kötelezettségeit.

5.2. Az árbevétel alakulása, összetételének vizsgálata

5.2.1. Az Uniriv Kft. árbevételének alakulását 2010. és 2013. között vizsgáltam.

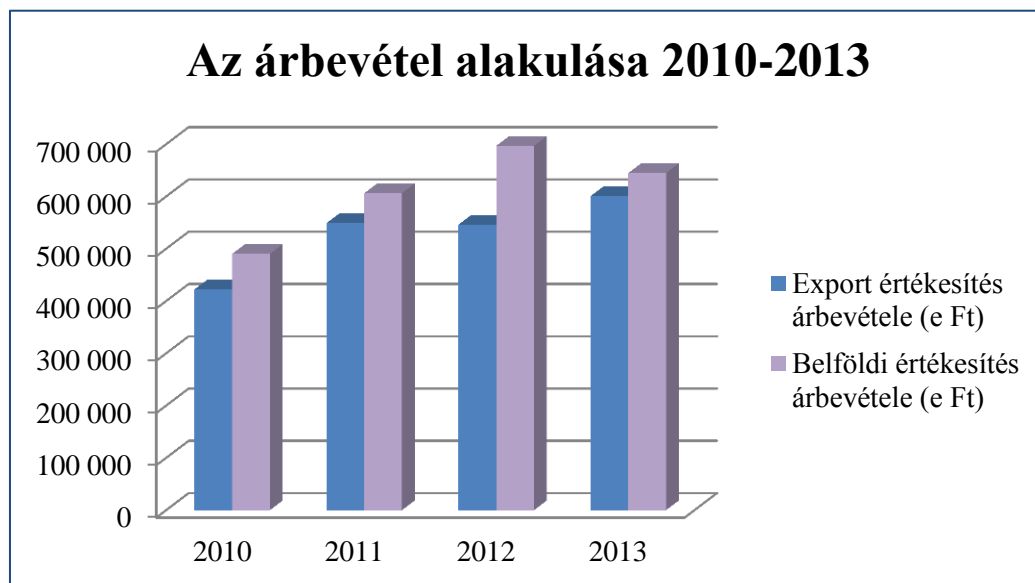
3. számú táblázat: Az árbevétel változása az Uniriv Kft-nél

adatok e Ft-ban

Megnevezés/Évek	2010	2011	2012	2013
Export értékesítés árbevétele	422 136	549 011	546 284	600 686
Belföldi értékesítés árbevétele	490 191	606 196	696 960	644 934
Összes árbevétel	912 327	1 155 207	1 243 244	1 245 620

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. adatait felhasználva)

11. számú ábra: Az árbevétel változása az Uniriv Kft-nél

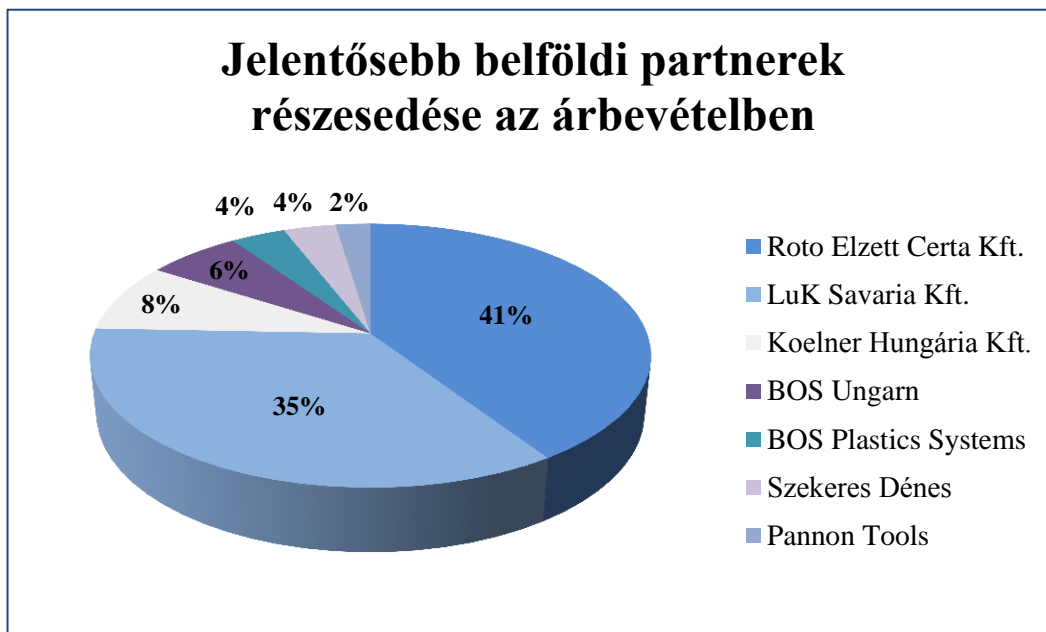
Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. adatait felhasználva)

Az árbevétel a vizsgált időszakokban összességében, és értékesítési irányonként is nőtt. A belföldi értékesítésből származó árbevétel magasabb, ennek oka, hogy a vállalkozásnak nagyobb a vevőállománya belföldön, mint külföldön. Ennek ellenére az export árbevétel is folyamatos növekedést mutat 2010. és 2013. között. A legeredményesebb év 2011. volt, hiszen az árbevétel 26,62%-kal, azaz 242 880 e Ft-tal növekedett.

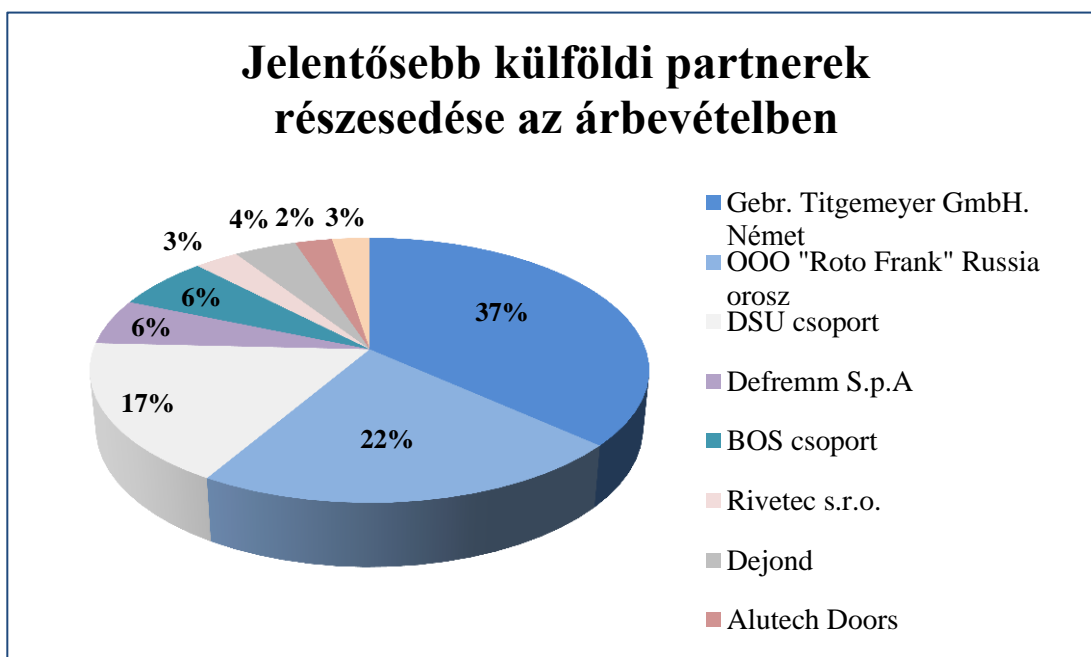
Az árbevétel kialakulásában a nagyobb vevők értékesítései játszanak döntő szerepet. Ezzel kapcsolatban 2014 novemberéig álltak rendelkezésemre adatok, mind belföldi, mind külföldi tekintetben. Megoszlásukat a következő diagramok szemléltetik.

12. számú ábra: Jelentősebb belföldi partnerek részesedése az árbevételben

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. adatai felhasználva)

13. számú ábra: Jelentősebb külföldi partnerek részesedése az árbevételben

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. adatait felhasználva)

Belföldi tekintetben az értékesítés 76%-át a lövői Roto Eleztt Certa Kft. és a szombathelyi LuK Savaria Kft. képviseli. A kapcsolatok ezen vállalkozásokkal már több évre nyúlnak vissza. A külföldi partnerekkel is hasonló a helyzet. A német Gebr. Titgemeyer GmbH., a DSU csoport tagjai és a Defremm S. p. A. vállalkozás is régóta áll kapcsolatban az Uniriv Kft.-vel. Az OOO Roto Frank orosz cég csak 2013. szeptember óta vásárol az Uniriv Kft.-től, mégis a második legjelentősebb partnernek számít.

5.2.2. Az Uniriv Kft. az ábrán feltüntetett partnereken kívül más külföldi vevőkkel is kapcsolatban áll, akik kisebb tételben vásárolnak, vagy csak bizonyos hónapokban. A következő táblázat 2014 novemberéig átlagosan mutatja az export értékesítés árbevételét (minden országra vonatkozóan, akiknek a cég értékesít).

4. számú táblázat: Export értékesítés átlaga 2014. november végéig

Ország	Átlagos árbevétel (Ft)
<i>Németország</i>	25 298 693
<i>Oroszország</i>	14 361 401
<i>Románia</i>	9 750 780
<i>Lengyelország</i>	5 580 276
<i>Olaszország</i>	3 844 465
<i>Csehország</i>	2 791 204
<i>Belgium</i>	2 754 897
<i>Ausztria</i>	1 897 051
<i>Szlovákia</i>	1 667 392
<i>Belorusszia</i>	1 644 086
<i>Mexikó</i>	1 168 358
<i>Szerbia</i>	314 310
<i>Szlovénia</i>	173 838
<i>Lichtenstein</i>	158 256
<i>Kína</i>	127 778
<i>Dánia</i>	60 362
<i>India</i>	16 866
<i>Horvátország</i>	7 763

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. adatait felhasználva)

5.2.3. A korábbiakban már említésre került, hogy a vevőállományban megkülönböztetnek autóipari tevékenységet folytató partnereket is. Bár számuk nem

jelentős – belföldön 6, külföldön 9 vevő -, az árbevételhez mégis jelentős mértékben hozzájárulnak. Ennek oka, hogy a 3. legnagyobb partner (Luk Savaria Kft.) is ilyen jellegű tevékenységet folytat. A következő táblázat 2014. október végéig mutatja az adatokat.

5. számú táblázat: Az autóiipari partnerek részesedése az árbevételben

(*adatok Ft-ban*)

Belföldi autóiipari cégek	290 939 286
Külföldi autóiipari cégek	56 843 231
Belföld + Külföld együttesen	347 782 517
Összes árbevétel	1 269 646 441

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. adatait felhasználva)

A számok alapján elmondható, hogy összességében az autóiipari értékesítés 27,39%-ban járul hozzá az árbevétel kialakulásához. Ez tovább vizsgálható: a belföldi értékesítés az összes árbevételhez képest 22,91%-ot, a külföldi 4,48%-ot jelent.

5.2.4. Az Uniriv Kft. statisztikai adatok szolgáltatására is kötelezett. Ehhez különböző nyilvántartásokat, táblázatokat is vezetnek, többek között a havi értékesítési adatokról is. Ennek segítségével elemeztem 2013-as és a 2014-es évre vonatkozóan a havi árbevételeket. Mivel a 2014-es évről csak novemberig álltak adatok rendelkezésemre, ezért a 2013-as évet is eddig az időpontig vizsgáltam.

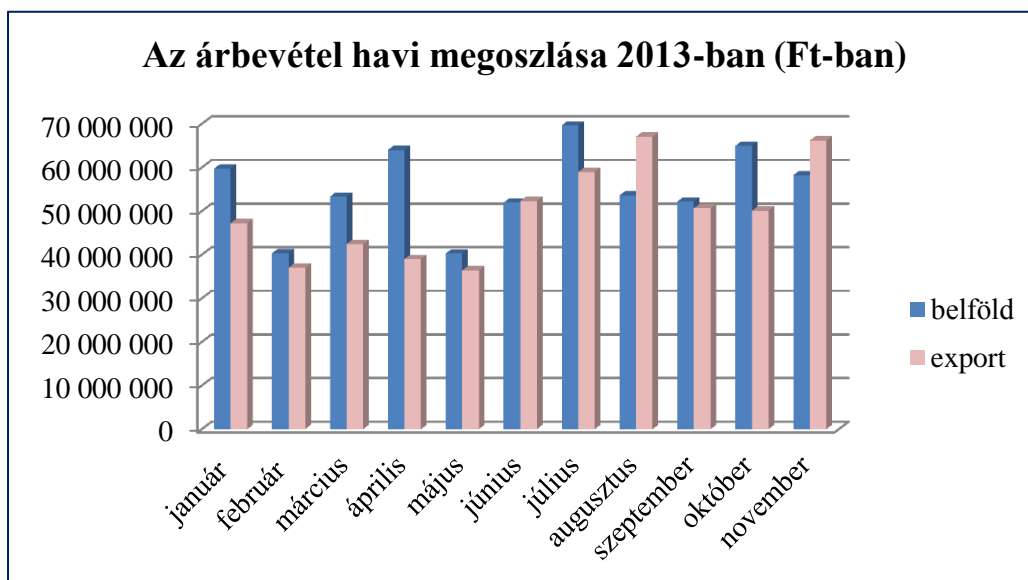
6. számú táblázat: A havi értékesítés változása 2013-2014 között

(adatok Ft-ban)

2013	belföld	export	2014	belföld	export
január	59 765 225	47 235 297	január	42 398 449	68 424 828
február	40 352 325	37 037 286	február	52 689 186	73 343 132
március	53 319 344	42 428 558	március	53 093 016	70 754 563
április	64 019 717	38 997 748	április	50 126 254	64 481 404
május	40 293 825	36 442 367	május	57 595 591	69 286 431
június	51 959 972	52 316 051	június	54 431 200	84 717 959
július	69 648 945	58 962 966	július	68 399 846	81 212 416
augusztus	53 605 185	67 089 974	augusztus	50 260 090	61 779 842
szeptember	52 214 920	50 672 154	szeptember	57 557 460	69 193 233
október	64 956 438	50 081 808	október	59 453 512	80 448 029
november	58 218 749	66 201 256	november	54 431 606	64 035 658
Összesen	608 354 645	547 465 465	Összesen	600 436 210	787 677 495

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. adatait felhasználva)

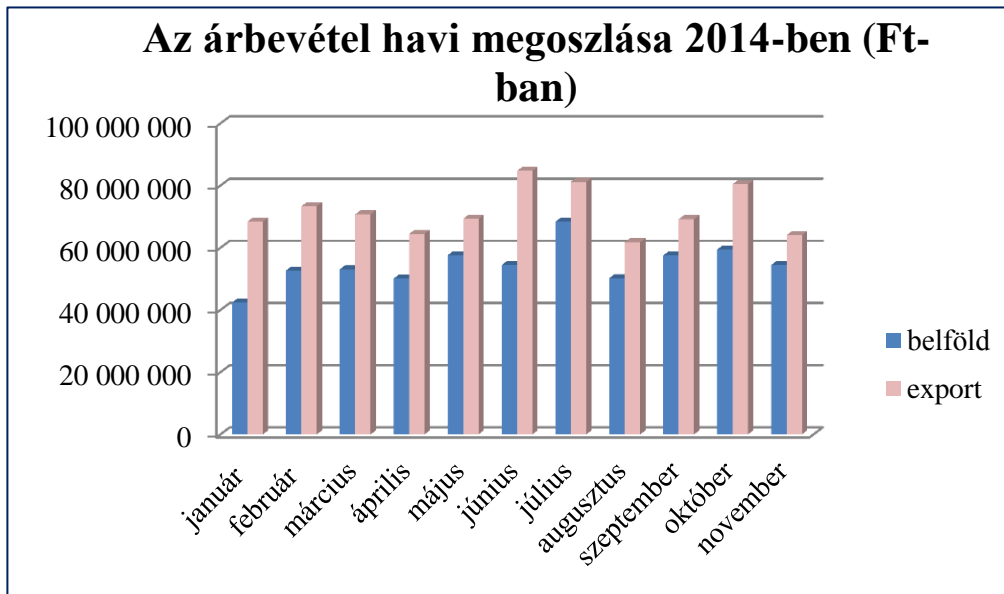
14. számú ábra: Az árbevétel havi megoszlása 2013-ban

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. adatait felhasználva)

15. számú ábra: Az árbevétel havi megoszlása 2014-ben

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. adatait felhasználva)

A diagramokról leolvasható, hogy a 2014-es évre jelentős változás következett be. Míg 2013-ban a belföldi értékesítés volt magasabb, 2014-re ez a tendencia megfordult, és az export értékesítésre helyeződött a hangsúly. Bár a vevők számában nem volt nagy változás (2013-ban 135, 2014-ben 134), összességében mégis az export értékesítés mutat jelentős növekedést (+43,88%), a belföldi értékesítés pedig csökkent (-1,3%). Havi bontásban az export tekintetében jelentős növekedések látszódnak 2014-re, kivéve az augusztust és novemberet. Belföldi vonatkozásban növekedések és csökkenések is mutatkoznak.

5.3. Az árbevétel elemzése ABC analízis segítségével

5.3.1. Az elemzés során az Uniriv Kft. termékeinek egy csoportját vizsgáltam meg. A cél annak meghatározása volt, hogy mely termékek járulnak hozzá leginkább a nagyobb árbevétel eléréséhez. A szegecsek ezen csoportját az egyik legnagyobb belföldi partnernek értékesíti a vállalat, melyet az elnevezésük is mutat. Az adatok 2014.01.01-től 2014.10.31-ig tartó időszakra vonatkoznak.

Első lépéseként rangsort állítottam fel az értékesítésből származó árbevétel alapján, majd a kumulált bevétel meghatározása következett.

7. számú táblázat: Adatok az ABC analízishez

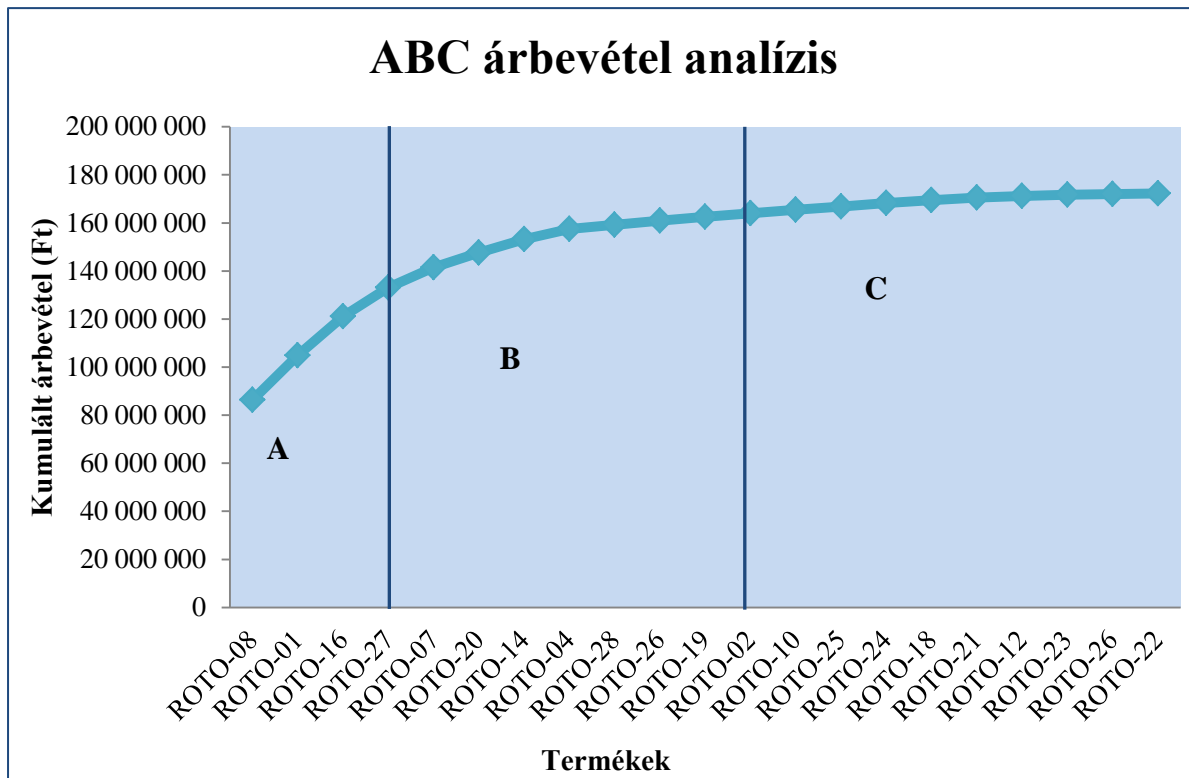
(adatok Ft-ban)

Rangsor	Értékesítés nettó árbevétele	Kumulált árbevétel
ROTO-08	86 385 055	86 385 055
ROTO-01	18 529 432	104 914 487
ROTO-16	16 179 313	121 093 800
ROTO-27	12 035 840	133 129 640
ROTO-07	8 341 609	141 471 249
ROTO-20	6 152 390	147 623 639
ROTO-14	5 657 615	153 281 254
ROTO-04	4 160 901	157 442 155
ROTO-28	1 791 373	159 233 528
ROTO-26	1 701 458	160 934 986
ROTO-19	1 567 358	162 502 344
ROTO-02	1 473 750	163 976 094
ROTO-10	1 455 529	165 431 623
ROTO-25	1 436 580	166 868 203
ROTO-24	1 398 181	168 266 384
ROTO-18	1 234 444	169 500 828
ROTO-21	1 044 307	170 545 135
ROTO-12	665 828	171 210 963
ROTO-23	543 320	171 754 283
ROTO-26	281 303	172 035 586
ROTO-22	245 095	172 280 681
Összesen	172 280 681	

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. adatai felhasználva)

16. számú ábra: Árbevétel elemzése ABC analízis segítségével

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. adatait felhasználva)

8. számú táblázat: Az ABC analízis eredménye

Termékek	Termékek száma	Termékek aránya %-ban	Összes árbevétel (Ft)
A	4	19%	133 129 640
B	8	38%	30 846 454
C	9	43%	8 304 587
Összesen	21	100%	172 280 681

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. adatai felhasználva)

A vizsgálat során kiderült, hogy az A csoportba négy termék tartozik, melynek aránya 19%. Ezek a legfontosabb termékek. Bár ez az arány alacsonynak mondható a többi termékhez képest, mégis az árbevétel 77%-át ezen termékek értékesítése adja. A B területen található termékek száma már magasabb, értékük az árbevétel csaknem 18%-át képezi. A C csoportban található a legtöbb termék, de arányuk még 5%-ot sem ér el a bevételben.

A vállalkozás célja lehet a későbbiekben, hogy az A csoportban lévő termékekből minél többet adjon el, esetleg más partnereknek is ajánlani ezt a fajta szegecsset.

5.4. A kintlévőségek vizsgálata fizetési határidő szerint

5.4.1. Az Uniriv Kft-nél a vevőknek különböző a fizetési határideje. Ez attól függ, hogy az adott partnerrel milyen megállapodás kötöttek, illetve hogy a kapcsolat milyen régi. Új vevőknek a fizetési határideje rövidebb, hiszen még nem alakult ki „bizalmas viszony”. A cég először utánvétben, aztán 8 napos, majd 15 és 30 napos határidőben állapodik meg a partnerekkel (kivétel, ha egyedi megállapodást kötnek). A következő táblázat és diagram 2014-es adatok alapján készült.

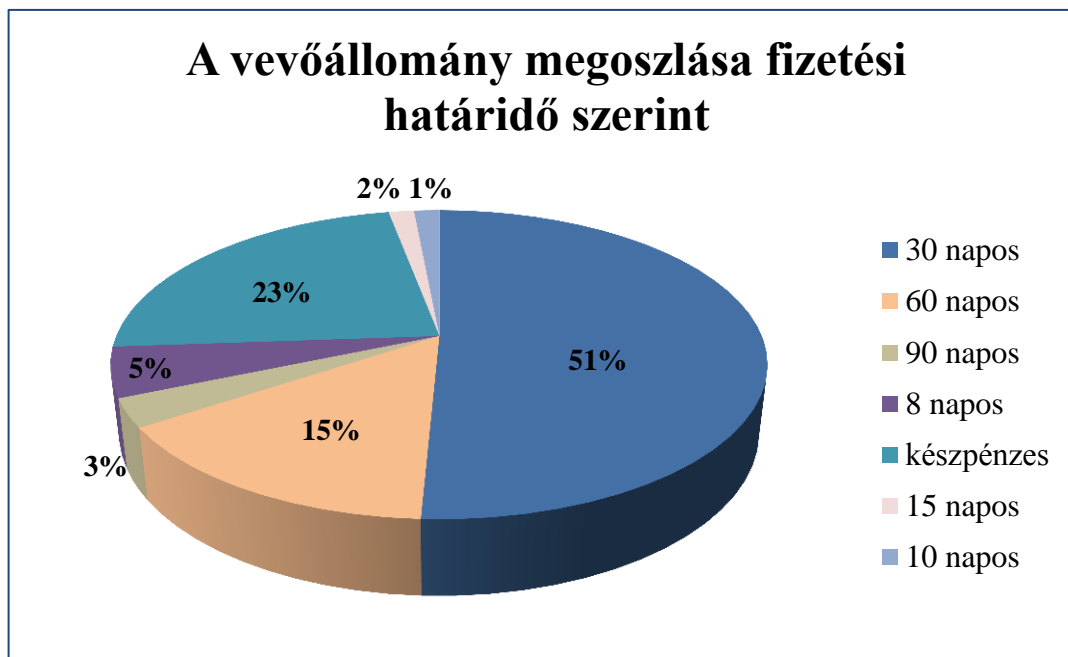
9. számú táblázat: Vevők csoportosítása fizetési határidő szerint

Fizetési határidő	Vevők száma (db)
<i>30 napos</i>	68
<i>készpénzes</i>	31
<i>60 napos</i>	20
<i>8 napos</i>	7
<i>90 napos</i>	4
<i>15 napos</i>	2
<i>10 napos</i>	2

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. adatai felhasználva)

17. számú ábra: A vevők megoszlása fizetési határidő szerint

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. adatait felhasználva)

A táblázat és a diagram adataiból kiderül, hogy jellemző fizetési határidő a 30 napos, ez több mint a vevők felére vonatkozik. A készpénzes értékesítés is számottevő, ez pozitívnak mondható, hiszen a cég hamarabb hozzájut a követeléseéhez. Ennek egyik módja, hogy a vállalkozás futárcégen keresztül juttatja el a vásárolt terméket a vevőhöz, aki fizetés ellenében megkapja azt. A „behajtott” összeget a futárcégen keresztül kapja meg a vállalat. Mivel a követelés nem közvetlenül a vevőtől érkezik, ezért a készpénzes állományba tartozik ez a fizetési forma. A folyamat átfutási ideje rövid, körülbelül két hétig tart. Jellemző még a 60 napos fizetési határidő is, mely meghatározott vevőcsoportra vonatkozik, ezért több partner is tartozik ebbe a körbe (pl. BOS csoport – magyar, román, lengyel, mexikói tagokkal).

5.4.2. A következőkben a vevőállományt elemeztem a kintlévőségek futamideje szerint. A vevőkorosítás 2014. november 30-ai állapotot tükröz.

10. számú táblázat: A vevőkövetelések bemutatása fizetési határidő szerint

adatok Ft-ban

Vevő	Összes követelés	Kiegyenlített követelés	Le nem járt követelés	Lejárt esedékességű követelés	
				0-30 nap	30-60 nap
BOS A. P. Irapuato	3 768 259	1 964 036	102 190	1 702 033	
BOS A. Sys. Taicang	642 185	257 908	51 866	332 411	
DSU Mures	29 766 262	3 251 376	9 027 307	10 380 602	7 106 977
DSU Polska	9 635 579	4 046 758	2 616 429	2 927 838	44 554
Rappai Csavar Kft.	1 829 009		124 651	1 704 358	

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. adatait felhasználva)

A cég nem rendelkezik 60 napnál régebbi vevőköveteléssel, ezért a vizsgálat során is a 60 napos fizetési határidő volt mérvadó. Partnerei a követeléseket rendszeresen és időben teljesítik. Ennek oka az is, hogy az Uniriv Kft. egyedi tevékenységéből adódóan „monopol” helyzetben van, így ha a vevők esetleg nem fizetnek időben, a későbbiekben addig nem jutnak hozzá vásárolt termékeikhez, amíg tartozásaikat nem rendezték. A táblázatban felsorolt vevőkkel megállapodott fizetési határidő különböző, ebből adódnak az eltérések. A BOS csoport tagjainak 60 napos, a DSU Mures és DSU Polska vállalatoknak 90 napos a fizetési határideje. A Rappai Csavar Kft. felé negyedévente történik számlázás, a fizetési határidő pedig 60 nap.

5.4.3. A vevőállomány elemzésekor fontos megvizsgálni azt is, hogy a követelések átlagosan mennyi idő alatt térülnek meg. Ennek eszköze a vevők forgási idejét mérő mutató, amely fordulatokban és napokban is számolható. A következőkben 2010. és 2013. között vizsgáltam az említett mutatót.

11. számú táblázat: A vevők forgási ideje 2010. és 2013. között

Mutató megnevezése	Évek			
	2010	2011	2012	2013
Vevők forgási ideje				
• fordulatokban	6,51	7,13	7,15	6,72
• napokban	56,07	51,19	51,05	54,32

Forrás: saját szerkesztés (az Uniriv Kft. adatait felhasználva)

A vizsgált időszakban a fordulatok számában pozitív változás következett be, kivéve az utolsó évet. Ennek oka lehet, hogy 2013-ban az árbevétel növekedése elmaradt a vevőállomány növekedésétől (árbevétel növekedés 2013-ra +2 376 e Ft; vevőállomány növekedése +11 380 e Ft). Ez mutatkozik meg a napokban vizsgált forgási időben is. A legpozitívabb fordulat 2011-ben következett be, hiszen a követelések csaknem 5 nappal előbb térültek meg, mint 2010-ben.

6. ÖSSZEGZÉS, JAVASLATOK

6.1. Dolgozatom célja az volt, hogy az Uniriv Kft. vevőköveteléseinek kezeléséről írjak, és azokat elemezzem. Véleményem szerint a folyamatot – melynek végeredménye az értékesítésből származó források – a lehető legrészletesebb módon sikerült bemutatnom. Ez számomra is érdekes volt, hiszen az évek alatt megszerzett ismereteimet a gyakorlatban is alkalmazhattam. Teljesen más egy gazdasági esemény mozzanatairól hallani, megszerezni az elméleti tudnivalókat (például: könyvelési tételek, bizonylatok felépítése), és más a „való életben” megtapasztalni. Ekkor döbbenünk rá olyan dolgokra, amiket addig az iskolapadban nem értettünk igazán, nem volt világos, hogy miért is van úgy.

6.2. Szakmai gyakorlatom során sok segítséget és információt kaptam az Uniriv Kft. dolgozóitól annak érdekében, hogy a témát minél részletesebben és érthetőbben tudjam bemutatni. A vállalkozás pontos nyilvántartásaiból és dokumentációiból sikerült megszerezniem azokat az ismereteket, forrásokat, amelyekre szükségem volt.

6.3. A vállalkozás nagy vevőállománnyal rendelkezik. Jelenleg 134 partnere van. Természetesen ebbe a csoportba olyanok is beletartoznak, akik csak egy vagy néhány alkalommal vásároltak, de akad olyan vevő is, aki napi kapcsolatban áll a céggel. Az Uniriv Kft. tevékenységéből adódóan egyedinek számít, ezért az elmúlt évek, évtizedek alatt vevőállománya folyamatosan bővült mind külföldön, mind belföldön. A megrendelések, vásárlások állandóak. Ez magával vonzotta az árbevétel folyamatos növekedését is, amely egy cég működésének az alapja.

6.4. A vállalkozás eddigi legnagyobb beruházása 2013-ban zárult le, melynek eredményeképp új telephelyre költözött. Ez is mutatja, hogy a cég jó irányba halad, működése a jövőben is várhatóan eredményes és sikeres lesz. A növekedés kedvező abból a szempontból is, hogy számos új munkahelyet teremtett, valamint a cég bekapcsolódott a helyi szakközépiskola Szerszámkészítő képzésébe is.

6.5. Az Uniriv Kft. termékeinek skálája meglehetősen széles. Egy-egy terméken belül is számos változat megtalálható attól függően, hogy milyen a színe, mérete, alakja. Ezekhez mind egyedi árak tartoznak, ezért az elemzés szempontjából nehéz volt olyan módszert találni, amely valós adatokon, és így pontos számításokon nyugszik, csökkentve a torzítás lehetőségét. Az egyik ilyen módszer az érték-, ár-, és volumenindex számítás volt. Ezt a legjobb és legegyszerűbb megoldásnak tartom, ha egy vállalkozás árbevételének növekedését, és annak okait szeretnénk megvizsgálni. Ehhez azonban nem álltak rendelkezésemre pontos és valóságghú számítást igazoló adatok.

6.6. A vevőkövetelésekhez kapcsolódóan számviteli szempontból az értékvesztés elszámolásáról nem esett szó. A számviteli törvény szerint év végén kell elszámolni értékvesztést, de a cég kiegészítő mellékletében olvasható, hogy ezzel a módszerrel nem él. Nem került bemutatásra a késedelmi kamatok elszámolása, esetleges követelések behajtása, követelés engedményezése. Ilyen esetek nem fordultak elő a cég történetében. A partnerek tartozásaikat időben rendezik, hiszen a vásárolt termékeket nem, vagy csak nehezen tudnák megszerezni más vállalkozástól.

6.7. Számomra a legérdekesebb rész a kintlévőségek elemzése volt. Már a korábbiakban említettem, hogy nehéz volt olyan módszert találni, amely ehhez a témához kapcsolódott. Tanulmányaim során a vevők forgási idejének számításával, az ABC elemzéssel és a vevők korosításának vizsgálatával találkoztam. A többi elemzési lehetőséget a vevőállományban rejlő sokszínűség hozta magával, mint például a fizetési határidők fajtái, külföldi partner országok említése. Ugyanezen változatosság tette lehetővé a vevők bemutatását is, csoportosítva a tevékenység, a kapcsolat jellege alapján (a partner az autóiparban jártas-e, szállítója is a cégnek).

6.8. Összességében elmondható, hogy az Uniriv Kft. tevékenysége, gazdálkodása eredményes, kapcsolata a partnerekkel megfelelő. Bizonyos területeken a változtatás, a fejlődés lehetősége indokolt lehet. Ennek megítélése a menedzsment feladata lenne, a dolgozók véleményére is támaszkodva.

IRODALOMJEGYZÉK

2013. ÉVI V. TÖRVÉNY A POLGÁRI TÖRVÉNYKÖNYVRŐL (ED.) HOZZÁFÉRÉS:
[HTTP://NET.JOGTAR.HU/JR/GEN/HJEGY_DOC.CGI?DOCID=A1300005.TV](http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1300005.tv) (LETÖLTVE: 2014.
OKTÓBER 23.)

2007. ÉVI CXXVII. TÖRVÉNY AZ ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓRÓL (ED.) HOZZÁFÉRÉS:
[HTTP://NET.JOGTAR.HU/JR/GEN/HJEGY_DOC.CGI?DOCID=A0700127.TV](http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0700127.tv) (LETÖLTVE: 2014.
OKTÓBER 23.)

2000. ÉVI C. TÖRVÉNY A SZÁMVITELRŐL (ED.) HOZZÁFÉRÉS:
[HTTP://NET.JOGTAR.HU/JR/GEN/HJEGY_DOC.CGI?DOCID=A0000100.TV](http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0000100.tv) (LETÖLTVE: 2014.
OKTÓBER 28.)

BOTKA ERIKA: VEVŐKÖVETELÉSEK SZÁMVITELE – I. RÉSZ. IN: SZÁMVITEL, ADÓ,
KÖNYVVIZSGÁLAT. 2013., 55. ÉVF. 4. SZ. P. 170-171.

BOTKA ERIKA: VEVŐKÖVETELÉSEK SZÁMVITELE – II. RÉSZ. IN: SZÁMVITEL, ADÓ,
KÖNYVVIZSGÁLAT. 2013., 55. ÉVF. 5. SZ. P. 230.

BÖLKEI BRIGITTA (ÉS MÁSOK): MÉRLEGKÉPES TOVÁBBKÉPZÉS 2011.KÖNYVVITELI
SZOLGÁLTATÁST VÉGZŐK TOVÁBBKÉPZÉSÉNEK OKTATÁSI ANYAGA 2011.
ÁLLAMHÁZTARTÁSI SZAKTERÜLET. BUDAPEST: MAGYAR KÖNYVVIZSGÁLÓI KAMARA
OKTATÁSI KÖZPONT KFT., BUDAPEST 2011. ISBN 978 963 987 824 2

DIREKT-KURIER.HU: INCOTERMS 2000 [ONLINE]. LETÖLTVE: 2014. NOVEMBER 20. IN:
[HTTP://WWW.DIREKT-KURIER.HU/INCOTERMS.HTML](http://www.direkt-kurier.hu/incoterms.html)

KARDOS BARBARA (ÉS MÁSOK): PÉNZÜGYI SZÁMVITEL. (PERFEKT KIADÓ, BUDAPEST,
2009.) ISBN 978-963-394-764-7

RÓTH JÓZSEF: A DEVIZÁS ÉRTÉKELÉS SZÁMVITELE [FÁJL]. 2014.10.28. PDF FÁJL.
HOZZÁFÉRÉS (URL): [HTTP://BUDAPEST.MKVK.HU/LETOLTESEK](http://budapest.mkvk.hu/letoltesek)

ROVIDITES.HU: MIT JELENT AZ, HOGY CMR? [ONLINE]. LETÖLTVE: 2014. NOVEMBER
20. IN: [HTTP://WWW.ROVIDITES.HU/?TALALAT=CMR&PAGENUM=0](http://www.rovidites.hu/?TALALAT=CMR&PAGENUM=0)

SIMONNÉ ROMSICS ERIKA: PÉNZÜGYI SZÁMVITEL 1. 10. ELŐADÁS: KÖVETELÉSEK
[FÁJL] 2012.04.09. PDF FÁJL. HOZZÁFÉRÉS (URL):
[FTP://FOISKOLA1.PSZFZ.BGF.HU/TANSZEKEK/SZAMVITEL/ROMSICS.ERIKA/PUBLIKUS/NAPP
ALITAGOZAT/PÉNZÜGY SZÁMVITEL1](ftp://foiskola1.pszfz.bgf.hu/TANSZEKEK/SZAMVITEL/ROMSICS.ERIKA/PUBLIKUS/NAPPALITAGOZAT/PENZUGY_SZAMVITEL1)

SZTANÓ IMRE (ÉS MÁSOK): TÉTELVÁZLATOK A MÉRLEGKÉPES KÖNYVELŐK SZÓBELI VIZSGÁIHOZ – SZÁMVITEL-ELEMZÉS (PERFEKT KIADÓ, BUDAPEST, 2012.) ISBN 978 963 394 814 9

SZTANÓ IMRE: A SZÁMVITEL ALAPJAI (PERFEKT KIADÓ, BUDAPEST, 2006.) ISBN 978 963 394 675 6

TIMOCOM.HU: TRANSPORTLEXIKON [ONLINE]. LETÖLTVE: 2014. NOVEMBER 20. IN: [HTTP://WWW.TIMOCOM.HU/?LEXICON=1001291716466877%7CCMR%7CTRANSZPORTLEXIKON](http://www.timocom.hu/?LEXICON=1001291716466877%7CCMR%7CTRANSZPORTLEXIKON)

UNIRIV KFT. (ED.): AUTÓIPAR. IN: [HTTP://UNIRIV.HU/INDEX_HU.PHP?MENU=5](http://uniriv.hu/index_hu.php?menu=5) LETÖLTVE: 2014. OKTÓBER 30.

UNIRIV KFT. (ED.): IPARTELEPÍTÉS AZ UNIRIV KFT-NÉL. IN: [HTTP://UNIRIV.HU/INDEX_HU.PHP](http://uniriv.hu/index_hu.php) LETÖLTVE: 2014. OKTÓBER 29.

UNIRIV KFT. KATALÓGUSA, 2013.

UNIRIV KFT. (ED.): KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLET, 2013. (PDF)

UNIRIV KFT. (ED.): OPTIKAI VÁLOGATÓ BERENDEZÉS, MINT MINŐSÉGFEJLESZTÉS. IN: [HTTP://UNIRIV.HU/INDEX_HU.PHP?MENU=7&AID=21](http://uniriv.hu/index_hu.php?menu=7&aid=21) LETÖLTVE: 2014. OKTÓBER 29.

UNIRIV KFT. (ED.): PARTNEREINK. IN: [HTTP://UNIRIV.HU/INDEX_HU.PHP?MENU=4](http://uniriv.hu/index_hu.php?menu=4) LETÖLTVE: 2014. OKTÓBER 30.

UNIRIV KFT. (ED.): UNIGALV. IN: [HTTP://UNIRIV.HU/INDEX_HU.PHP?MENU=2&U=2](http://uniriv.hu/index_hu.php?menu=2&u=2) LETÖLTVE: 2014. OKTÓBER 29.

UNIRIV KFT. (ED.): UNIRIV KFT. TECHNOLÓGIAI FEJLESZTÉSE ESZKÖZBESZERZÉS SEGÍTSÉGÉVEL. IN: [HTTP://UNIRIV.HU/INDEX_HU.PHP?MENU=7&AID=15](http://uniriv.hu/index_hu.php?menu=7&aid=15) LETÖLTVE: 2014. OKTÓBER 29.

ÁBRÁK ÉS TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

ÁBRAJEGYZÉK

1. számú ábra: A követelések csoportosítása
2. számú ábra: A követelések állományváltozásai
3. számú ábra: A vállalkozás új telephelye
4. számú ábra: A vállalkozás termékei
5. számú ábra: A vevőállomány csoportosítása az Uniriv Kft-nél
6. számú ábra: A vevők megoszlása az Uniriv Kft-nél
7. számú ábra: Vevők megoszlása az Uniriv Kft-nél a tevékenység jellege szerint
8. számú ábra: Belföldi vevők megoszlása a fizetés pénzneme szerint
9. számú ábra: Az értékesítés folyamata az Uniriv Kft-nél
10. számú ábra: Az Uniriv Kft. vevőállományának alakulása 2000-2014 között
11. számú ábra: Az árbevétel változása az Uniriv Kft-nél
12. számú ábra: Jelentősebb belföldi partnerek részesedése az árbevételben
13. számú ábra: Jelentősebb külföldi partnerek részesedése az árbevételben
14. számú ábra: Az árbevétel havi megoszlása 2013-ben
15. számú ábra: Az árbevétel havi megoszlása 2014-ben
16. számú ábra: Árbevétel elemzése ABC analízis segítségével
17. számú ábra: A vevők megoszlása fizetési határidő szerint

TÁBLÁZATJEGYZÉK

1. számú táblázat: A könyvvizsgálati kötelezettség feltételei 2012-2013
2. számú táblázat: Vevők és szállítók aránya 2010-2013. között
3. számú táblázat: Az árbevétel változása az Uniriv Kft-nél
4. számú táblázat: Export értékesítés átlaga 2014. november végéig
5. számú táblázat: Az autóiipari partnerek részesedése az árbevételben
6. számú táblázat: A havi értékesítés változása 2013-2014 között
7. számú táblázat: Adatok az ABC analízishez
8. számú táblázat: Az ABC analízis eredménye
9. számú táblázat: Vevők csoportosítása fizetési határidő szerint
10. számú táblázat: A vevőkövetelések bemutatása fizetési határidő szerint
11. számú táblázat: A vevők forgási ideje 2010. és 2013. között

SZERZŐI NYILATKOZAT

Alulírott, **Horváth Veronika** büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerzés során.

Zalaegerszeg, 2014. december 16.

Horváth Veronika sk.

hallgató aláírása

ÖSSZEFOGLALÁS

(benyújtandó két példányban)

A kintlévőségek kezelése, elemzése az Uniriv Ipari és Kereskedelmi Kft.
példáján keresztül

Horváth Veronika
Nappali, BA
Pénzügy és számvitel szak
Számvitel szakirány

Mindennapi életünk része a gazdasági körforgás, amelynek részesei vagyunk, akár a vállalatok, akár a háztartások csoportjába tartozunk. Ebben a folyamatban más tényezők és szereplők is megjelennek, - fogyasztási cikkek piaca, tőkepiac, állam, áru piac, munkapiac, külföld – melyek folyamatosan kapcsolatban állnak, egymásnak jövedelmeket biztosítanak munkabér, adó, támogatás vagy megtakarítás formájában. A körforgásból kiemelkednek a vállalkozások, melyeknek kapcsolata a többi szereplővel meghatározó.

Minden gazdasági társaság életében is megtalálható az a rendszeres, visszatérő folyamat, amely megalapozza működését. Ennek első mozzanata a beszerzés, amelyet a gyártás és az értékesítés követ, majd zárásként az értékesítés ellenértéke folyik be. Véleményem szerint ez az utolsó lépés a legfontosabb, hiszen a vállalkozások ekkor jutnak hozzá azokhoz a forrásokhoz, amelyek biztosítják a későbbiekben, hogy ez a körforgás fennmaradjon.

Szakedolgozatom témájaként a vevőkövetelések kezelését, elemzését választottam. Az Uniriv Kft. – ahol szakmai gyakorlatomat töltöttem – világszerte rendelkezik gazdasági kapcsolatokkal (például: Mexikó, Kína, Belorusszia, Liechtenstein), ez adta az ötletet a partnerállomány részletesebb megismeréséhez, bemutatásához. Számomra azért volt érdekes ez a téma, mert a tanulmányaim során szerzett ismereteket mind a dolgozat megírásával, mind a gyakorlat alatt kamatoztathattam. A dolgozat első felében a követelések elméleti tudnivalóit ismertettem számviteli tanulmányaimra támaszkodva. Ezt követően a cég bemutatása következett a tevékenység, partnerek és a számviteli elszámolások tekintetében.

A továbbiakban az értékesítés folyamatának leírása, a követelések kezelése olvasható. Zárásként a vevőállomány kialakulásának folyamatát, a kintlévőségek elemzését végeztem, különböző szempontok szerint (árbevétel alakulása, vevőállomány vizsgálata fizetési határidő szerint, ABC elemzés, forgási idő vizsgálata, vevők korosítása), melyet táblázatok és diagramok is szemléltetnek. Az elemzések többsége a 2010-2013-as évekre vonatkozik, másrészt pedig már a 2014-es év adatainak felhasználásával készült. Mind az árbevétel, mind a partnerállomány vizsgálata során megjelenik a külföld és belföld megkülönböztetése, hiszen a vállalkozás jelentős partnerkörrel rendelkezik.

Szakmai gyakorlatom során sok segítséget és információt kaptam az Uniriv Kft. dolgozóitól annak érdekében, hogy a témát minél részletesebben és érthetőbben tudjam bemutatni.